

کمال مجذبه زاجت مستحق گزین امان است + عاشقان ز بان خوش امان است + که حسن طبع زرد است
صحت با تو چون صحبت خار و گلست + بے تو ما خوش نباشد که ترس با خوش است + خواهر نظامی سے
دران فرغ از خوش دور با + خوش امان شد که خوش بود با + پس زمین بین حسن یک شیخ که کفر گویند
کوزه زنده گنهر کم است + در دنیا خوش کوزه نیم نفس بسیار است + بنا خوش منی بال نا خوش شه و نظر
این لفظ تنگ است که کا بی منی مودت آید نگاه منی که تنگ در این میشود مگر بر تقدیر حذف مودت چنانکه
فغانی بسیار تنگ است کمال یعنی پس مندی شد اقرض مرزا منوچهرت که نا خوشی با به منی صبیح شود
دیران گفت که در خیابانی زایده است و بصورت تقابل خوش بگفت دست می نشیند سوم منی خوش و منی
علی این چرب شیرین است منی چرب شیرین تر نظامی سے ہوا متدل بوستان بگشت است + ہر کول
+ ہستان زان خوش است + وزو چرب شیرین بر گنیم چرب شیرین و منو در انیم + درین بر تقدیر است
کہ با گنیم بر جده باشد اما اگر نفوسمانے بود تفصیل ظاہر است جتان این تکلف ندارد و بعضی است حرکت
شیخ کو بر بحث خار غار عم کہ شد رشته کہ گلشن خوش بسیار عبارت مستی است چرا کہ گلشن نا خوش
نیاید پس مناسب گلشن شکفته بود انہی بر گاہ بان خوش چین خوش آمدہ باشد گلشن خوش چرا می باشد
یا من لاری سے صحرا خوش است در بان خوش است چمن خوش است + ہر جا کہ است خیزدی تنگ من خوش
است + بہار خوش + بخوش + دست خوش خوش کامی یکاوت تازے و بیم مرادف شاد کامی
ظہور سے و ششم در ششمی خوش کامی است + من ہر بنیم بنیم کار نیست + خریان و تذکرہ دولت
شامی قریب است از اعمال سلطام از انجا است منور انصلا حوا جہ رسم خور پہلے خوش کام یکاوت تازے
کنا بہ از اسپ خوش رفتار مدد مگر سے جہا نا با کہ اجرام اند در قران بر دوام اند + شب و روز خوش
کام اندکی آشوبی ادیم + خوش آب و جغات کہ ہر دستل رہنے گر بہا ز است خواجہ کے کہ ہننے
سے ز عتاب نبود خوش رہ نا + بخوش آب گرفت عتاب را + خوش قلم کنا یہ از اوراق کا مد صفا
د سادہ کہ بخوبی خوشی بران توان نوشت صاحب سے بیاض کون اود دست باز کا برد + بیاض خوش
قلم از دست اختیار برد + رخ تو ز خط مشکین رقم خط دارد + سیاہ زود شود صفحہ کہ خوش قلم است +
طالب آٹے سے می توان زور قوی فرود بخون خراہ بہ نیل + صفحہ کا ہر حصارہ نا خوش قلم است + خوش خط
جوان نوظاہر و خوشتریش خوش جسم مند خوش تقریر و خوش قنار و خوشکوی و خوشخوت
و خوش سخن منی مرزا صاحب سے سبز خط منور حصار جانان را گرفت + طوطی خوشخوت از آبنہ
یہ ان را گرفت + زمین مار تو سخن در بخینی + کہ نیست باعث گفتار چشم خوش منی + بر کعبا زوان
رتبہ کردار گرفت + صاحب از خوش سخنان نامہ در پیش است + نور الدین طاقت سے لعل خوش
تواند سبکہ گہ میرزد + ہر کہ در بزم نوره یا نشین چمن گردد + تاثیر سے بے عنده توازنہ خالیست
بزمی + نقل تیزی ز لب خوش سخن بیز + خوش کند خوش تنگ دراز درواز و لو او خوان و لیمہ

و امان صاحب سے زبیلان خوش امان این بچن صاحب + مرید فرید حافظ خوش امان این بچن + شد ناله
 ام چو در خوش حافظا نذر + بیل تو بیار شود خوش تر از تر + خوش او امقابل بداد اقا شاپور رہی سے تفرہ
 ایش ازین بغرض کر طلب جان تعرض + میت کویم کہ میت و ام تان خوش او + طرف لطف ایام اور خوشی لفظ
 خوش چو در خوش لگام خوش امان در صفات اسپ استعمال کنند صاحب سے + پر موج خوش امان
 در بجزہ بر افادہ ایم + نیستیم خوش سے در خشک تر افادہ ایم + گویم من برسد لیل خوش امان صاحب + کہ من
 گدازد نشین خار اقم + تر از خواب غفلت رفت عمر خوش امان آخر + مگر کج دست روی تازہ زین اسپ
 بدان آخر + قانع مگر خوش شکست از بچان + چون موج بر آب دل خوش امان + عیدستی ما در ببار ما
 صاحب + خوش خانی لیل و تبار رفت کرد + نظای سے پرستم دراز دولت خوش امان + تیر زو چین
 تیر خون چنان + ہر دے سے بروقت سوار کرد قبول + تو سن طبع خوش لگای را + ماطرا در توفیق
 دلیل سے ہر جا کہ این تو سن خوش جلو + ز غیرت بر آتش تیر + چو بر آد سنگے شد + جلوه گر + ہنگ
 آسپانی بر اصدہ سہ + خوش نشین کے کہ ہر جا خوش آید ہا چا نشینند ماطرا سے حروری بود کہ خوش
 نشین + ہمارو چو سان گریدہ آستین + صاحب سے تا حسن خوش نشین او شود + چار + میت چن
 آب نہ ان بجا قرار آید را + طہور سے سے من ذان نقشم کہ بر عت کینی خوش کم + چون نشیم خوش نشین
 ہر دم زینے خوش کم + خوش نزل کے کہ از طرف سلطان دام + پیشتر رود + جا بر کے فردکش خوش کند
 نعمت خان جا در بہادر شاہ نامہ + خوش نشین نہ داران سرکار جهان + دراز خوش نزلان + سبقت شکار کوچ
 ہر روز نزل بیارگا + عظمت بستگاہ بیار اینہ خوش نشینان چن کھیا و نہالان و کسانیکہ در چن تقریب
 تاشا اقامت کنند خوش نشین در اصل شخصے + گویند کہ در شہر کے یاد ہی بطور فرہ + ماش کند بہندی خوش با
 گویند سے خوش شہس حافظا کہ در بغان در خوش + جام طرب با شوق خوش شہس مید بند + دانش
 سے سیر گاہ خوش نشینان جی آید ہست + نہ بخود کن خار گل پروازت کند + خوش صیغران چن و
 خوش نوبان چن بیلان و دیگر مرغان چن کہ آواز خوش دارند خوش پنج شخصے کہ صاحب سلفہ معز شہس
 باشند خوش چالی صاحب سلفہ کی در شہس سے تو گر خوش چلی عارت + دہا تو نے کرد + چہ مطلب
 بچو گل دستار او عالی سہرچی خوش کشت + خوش تر از گناہ + از سازندہ + نو از نہ حکیم آرتے سے کام دران
 کہ کیا ب رشا و شہس دویر ز سے + ز سے خوش کشتان خوش ذر سے پرورد + نگر خوشیور سے
 بیای فار سے در سے آرتے گناہ + از بوسہ داون ساجی کردہ از عدلی + ہر سو ذی + کرک با جان شہس خوشیوری
 خوشوار + دے خوش ذر + مقابل + بخوار میر خسرو سے + انکہ علیہ سبیل پروزد + و کرد خوشوار کتو تر خورند
 خوش خیال گناہ از شاہ خوش حک صاحب سے ہر کجا ہستہ زمین نظران در کشتند + خوش خیالان + چہ
 در زیر یک پر این اند + خوش تک طعامی کہ دران تک بقاعدہ ہستہ صاحب سے مگر وہ از جان بی تک
 شروع سے مرا حاصل + مگر شور قیامت خوش تک سازد کیا ہم را + وزیر گناہ از مردم تکین طبع خواہر نظای

خوش نیاگوشتش و صباغ بندول آموزد شب در خوشش و کلیم سے قطرہ نرا اشک خونین می بجانم برین
 آفتاب خاد خوشقی سے بود خوشن کم و مولوی اموی سے من غرق غمک نمت مرست لطف و رحمت و
 اندر گداز نغمه دان خوش کنار با من و انور سے یکدم نمند گداز حرکت و این خوب نهاد خوش
 تقار و میریزی سے گداز کشتی خوش لب و آرزو و سینه دلکشی در ای دل ستانے خوش سماط
 خوش سودا خوش حساب یعنی مخلص کا رخ سے سودا خوش حساب تہی دست یکیاست و گداز
 صدف و قطرہ باران گھروہ و کلیم سے خوش وادام لبیا بوی تو کوفتہ بنوہ و تا کو نید کہ خون
 خوش سودا نیست و خوش قمار مقابل بد قمار طوڑے سے جزو دروغ تو چند سینہ دار نم و
 خوش بیاختن خوش خوش قمار نم و خوش نام و خوش نشان و خوش لغش خوش لغت خوش
 شرب و نوشندل و خوشوقت و خوشحال و خوش بو و خوش رنگ خوش بچکان و خوش ظاہر
 خوش طالع و خوش اہام و خوش ستارہ و خوش مذاق خوش دماغ و خوش عیار و خوش تماش
 خوش شکر و خوش خزانہ و خوش لنگر و خوش جلا و خوش شامہ ہر کام مردت ملاطرا سے بر
 خیل صاحب آن خوش ستارہ و زرد عور سے بخشند تقارہ و کلیم سے سید درویشے ہا بن خوش طالعی ہر گزیش
 بکام دل چہ خوش بچہ زلفش برابریش و ہمال خوش نرم یکس نیرہ برہم و کنگ عاوش کدشت
 برگ و برگیم و صاحب سے مہکتہ صحبت بخوان زہتائی و کنگل خوش نرم من قوی زہت است و فرہ از صبح
 سبکہ تر آن شو و نفس خیس و این تو خوش لغت در گاہ می بالہ خوشی و خوش سیرا انکو لبستہ خوبے می
 چون خلق بقدر عقول میباشند و لطافت ہمت نقاب محیط برنگی و در گاہ انید اہام خوش جلاست پھر
 جاب و دروہ تمام سکنا سور داغ من و عاشق بودہ است زمین خوش خزانہ تر و صورت حال
 جہان گداز نیک بود و پیش آئینہ خوش شرب اہر و گیت و تن بر دل خوش شرب ماخار تکلیت و
 برگ بر شہم ارضیت کام ہنگ است و در صبح سے خام ہستے چند را ہر کنگن ملاطراست و نیست
 در صبح خوش نقش حریف زودا و ظہوری سے جیت کشی میکند تازان و از خوش نشان تر نواہ نشان
 رخصے و انفس سے حسن مشوق است بے آرام بخوابہ مرا و عشق و دروہ ترے خوش نام بخوابہ مرا و
 ہتر سے بر در کم این خوش ظاہر ان باہر شے شہ و کہ غیر از پوست نرسے نیست چوب در چینی راہ
 طالب ہے سے در نشاط و شفق فرود صحبت خوش دماغ و نیرہ مخور اما شیوہ نم ستانہ است و جہم
 سے شعری خوش ذاتی چون چشے وصل و کلکے بقش نہ سے چون صورت خیال و خوش نفس ناخشا
 اصغہانی کہ شیخ شاہ نغمہ سولی ہزار شاہ رضا در عقد نکاح آوردہ بود چنانچہ تصویر آباد در حال اول شدہ
 خوش بر کار بفتح ہای فارسی و کائنات فارسی خوش توارہ و خوش ترکیب در صاحب سے دور عیش
 و گداز پر کار ریگدو نام و شد ز خط فہرین آن حال خوش بر کار تر و در زمرہ صادق علیجان مسکوح
 است کتا بہ از خوش کون و خوش کفل خوش شاہ تلق و چاہوسی ملائم لغت توفیق ہر تہہ کردہ آہار و

بجز نیت و دلخ نامردیست خون حید را فریخت را و عشق سازد حسن عالم سوزد ز خون دلیر و ذوالفطاح است
 بال و پیر پروان را به غصص کلاشے سے کشتی باشد کسی کا دار غفلت نیست و پوچھتوب خون نارد ہر کہ علم
 اندیشہ است و ایشہ بخون و آلودہ خون سمارفت خون اندودہ نیز مستعل و ناسنے تگوسے فرود آچھ بود
 شہیدان کو کھم اور زخمین کر جسم اندودہ کرود و دست خون روز خون شب خون خون عام خون
 صاف و خالص خون می عام و نقرہ عام و قیل نوسے کہ بنو بکمال نفع نرسیدہ باشد و کشتن بسیار روشن
 و صاف بود بخلاف آنکہ چون بچکے پیرسد و کشتن بر تیر کے نیزند و درگ سوخته شود بیابا فاسد شدہ باشد
 دین تلفت است زیز کنایہ کر شراب انور سے فرود بخٹای ہر دو منسے فراید سے ارسلو بسا تو غلطون بجام
 سے عام نیزند چون خون عام و مگر چون بر سر روز و کشتن و جام و شود کار با بختہ زان خون عام و خون
 خفہ و خون خوابیدہ کنایہ فرخوسے کہ کل کردہ باشند باز بر س آن کند و برین قیاس خوابیدن خون یعنی
 در مرض باز خواست نیامدن آن دلہ ہر سے سے شیخو ابہ باقی کشتگان را خون از ان لالہ و کفنیای شہیدان
 استہ بر اطراف گلہا و اثر سے مباد و بخت ظلم را نصیب نیز منج بیدار سے کہ داد عقدا و در زیر سر چون خون
 خوابیدہ و ملاقاسم شہدی سے شہید چشم ز تادہ و چشمہ میگویہ و کہ خون خفہ است کتاب سی بایت
 خون مردہ کنایہ از خونی کہ اور کسیہ در ضرب و برین جمع شودہ جا رہناشد غمی سے کہ کشتن اب آن لب جان
 بخش خوردہ است و آبیات در نظر کشتن خون مردہ است و برین قیاس خون مردن خون تاک و خون نیز
 و خون زان و خون و قرز کنایہ کر شراب انور صاحب سے زوز ماہ خون قرز شیرادرشد و بہہ ساق
 مے جلے مسلسل پو آب مشب و علی خرا سانسے مرغین بنا کردہ نیز نیمہ سے ہستان چو فوفی قرز در
 سب کو کند و زہلے سے در ان کشتن کہ کشتن نیز زن بود و غبار خاک رہ خون زان بود و میر منسے
 سے نیز خون من سے بت برز کار خزان و مساعدت کن و با من نیز خون زان و خون کسود خون شہید
 و خون میناد خون قرابہ و خون حرامی و جامہ و جام و قدح و بط و خردس و کبوتر سیاہ و سیاہ و سیاہان
 و خون دل مریم و ناسوس کنایہ کر شراب سنج ملاقاسم شہدی سے نامہ کردہ ام ان شاربہ خواستی و کہ چک
 خون کو تر ز لب کفار بخش و طہور سے سے زکلمین چمن کشتہ طلاس مسم و بر من آرخون کو تر زخم و کشتن
 زہر بیانا خون عام و نشت کشتن ہر دست نفعش حرام و بچک سے جو خون جامہ بجام اثر دن زہر زنی
 ہر سے سا نوصہا کند دل ابدال و فلکی نیز ہر سے سے ہر سے فانتہ بگت ابر بیل عام و نیز خون خردس
 اسے کہ رکبک خرام و میر خسرو سے کشت چو چمن سے پسر شکر شک چمن و دقتہ چمان نا خون سیاہان
 نکلن و صاحب سے زمین ز جلوہ خرابیان کتانت و نیز خون صراحی کہ عید قرآن است و میر خسرو
 سے و نشت اصول طرب نیز جل فعال و ریختن خون حرام سے حلال و شاہ جوار خون قدح کشت خردس و
 دل بگر گشتہ شد ہر کشتن و باز طلب کرد بفرمای و خون خردس از بظ سر خانیای و بیاساقی مردہ
 آن خون جام و کہ شد قرہ امین مستان شام و دانش سے خون شہید سے بس دلیرم و شکست

شکست تو به صبح شکر است + فصل شور گرم خون است و جوش لاله زار + خون بینا کم کن ای ساقی که ایام
 گل است + تو ای چشیراز سے یارب چه نم کردی که خون غم + با نمده ای قطش اندک کو به است +
 خواجہ جمال الدین سلیمان سے خون قرابہ پر بند کہ ان بھی است + خون آن سادہ کہ جهان کند پر وہ تراز
 بر جابی سے بکر بہت نم مریم صفت مہدیش جام زرد + خون دل مریم کر در با سے تر سارینتہ + خواجہ
 عمید لنگے سے صبح دید ما قیاز یہ چو زلف و شکن + خرد جام حشر و خون سیاہ شان فکس +
 رشوت سے باغز کن آن خون ناموس را + پر دازدہ رنگ خاکس را + دین خون سیاہ شان
 کنایہ از بد شنی صبح دشر شفق خون جهان مثلہ خون دل کنایہ از سخن موزون خون دل خاک کنایہ از
 عمل و کھپائی سرخ نظامی سے خون دل خاک زجران باد + در کج عمل جگر گون نہاد + نو چکر کنایہ از غم و
 خصہ خون جمال پر کیم کنایہ از عمل و یا قوت و مثال آن خون حیوان کنایہ از شیر و دمن و جزات و سناز
 و فوسلے کنایہ از قاتل و کشندہ بے تقریب بے تقصیر صاحب سے ساغومی باد است سے برست
 مادہ یہ + فوسلے خیمازہ مارا بدست مادہ یہ + تہای تر ہم از نگاه فوسلے درم + کو دست از قبضہ شمشیر
 ترکان بر بندہ رو + حشوی سے کے خود جان نرو از شیوہ آن چشم فوسلے + کو قصد کو دار سے
 رے بہائی کشتہ نازت + خون کیل کنایہ از خون حلال خون حلال خون بیاض یا سب سے خاکے
 یا سے تو شد خون بن حلال تو ہشد + ہما خون بن این بسکہ یا مال تو ہشد + خود ارم قاتل
 ہسم وارث مقول ہزار صاحب سے از غلت رخ ترکہ خونار ہ است + کھلا بز شہر پرغان
 خویہ اند + کشتہ کشتی طہر سے دیدہ + سپج جرمی نیت دل خود ارتست + تانیر سے خودار
 کشتگان وفا غیر یاریت + فوم خا ہے تو شد یا مال شد + دالہ ہرے در تولیت فرمان ہشد
 سے غارت گرجت از بردوش + خود از خلائق از جا گوش + نصیر سے بد خناسنے نہاگر
 فساد طفلان ہندی مرغ نصیر + کہ طفل اشک تو خودار کچان راز است + بر صید سے سے خودار
 نوینے کندا بچہ بدل کرد + چشمان تو سنگام نگاه نذرہ کارے + خودا ہی و بخون گرفتن تعاص
 خواستن دالہ ہرے سے در این یکشدم کہ چہ چین سیدوم + نرندہ کند اشدہ دعوی خودا ہی نیت
 مخلص کاغذی سے شکشا سے مرگ گرم کر شد قاتل مرا + شدم مادہ مخلص لشد خودا ہی کرم +
 اسمیل نصف ہرے سے بخندہ منشن از بہر خودا ہے نیکرم + ہوس دارم کہ نجایم ہر دم قاتل
 خودا + لطفی نیشاوری سے من ازیر و نہ ہم عاجز تر و بکیں نرم کورا + نسیم بکجا ہی بہت تا خون
 خودہ کو ہشد + بخون بازی کردن آمادہ گشتن گشتن خواہ برا خودہ خواہ برا کے غیرے خون گرفتہ
 اجل گرفتہ درک زود میفد یعنی سے ہے خون گرفتہ لب لبت پیلا + متنح + فلو و جلتہ ہما
 مظهر حسین کاغذی سے فوم بولشیں آہتا خون گرفتہ + من خون گرفتہ ام تو جہا خون گرفتہ + ہر خسرو
 تمان کن کہ چون گرفت لاکہ را دامن + کے کو تیغ بوجہ زہر خویش چین کرد + در با تمام

خون کے گرفتار آدن مغز سے پکڑ خون مان کینہ جورا + اگر صد نیزہ از جا بستہ باشد + خون آزار صاحب سے خا
اگر نیزہ لہ با حبیب درویدہ ام + با یہ پیش شود در چشم خونبارم پخش مع + در خون کسی شدن در پے قتل شدن
خون و خون آلود بستے چون خون جگر و خون دل و خون کفن و خون ترازه ماطنزا سے جو خون شود دست
پھین زخار + ز خون بر گھاس سوزند غمخوار + خون شام و خون کوشش و خون گوشه و خون خوار و خون خوارہ
کنا یہ از ظلم دول آزار نظای سے نمیدلشہ از پچ خونوارہ + مگر از غم می ریحارہ + صاحب سے سخن و نیا
خود و تازان لب نازک بر دل آید + ز خون خلق سیر است از بس مل خونخوارت + خلقی مکره سے حال و لم
از بدہ خون نوشہ پیرس + کیفیت این دانه ازین نوشہ پیرس + این گریه خون ز جگر میزاید + احوال جگر این
جگر گوشہ پیرس + کمال اسمیل سے بر چه آستان بجز مریخ میکنه + تو در زمین بجز خونخوارہ کردہ خون بہا
دیت یعنی چیزی سے کہ در عوض خون بوزن آن مقبول دهنده با لفظ و پشتن و بدو آشتن سطل ملا شانه لفظ
سے صد گدگرم که مکره رحمت غمخوار اولی + در نگاه اولین خود خون پیا پر دشتم + مرزا صاحب سے و نیا
چا که بلو سے خود زرد شالوش + بر روز حشر شہید سے کہ خون پیا دارد + خونریزی یعنی ریزندہ خون
در زمین برود آمد حکیم سے بنام ترک حثمت را که ترکش بسته میخواه + خون پیر اسیران انجمن پیر میان بسبت
والد ہوسے سے در دریم کنت و شرق کشتن جان داد باز + کپے خونریزی والد اسکنین پچہ در رفت + صاحب
یثیت آبار خونریزی سلطان + استازہ کہ بر او آرد چکد + . . . غلے خراب سے کہ در اسپر ستازد
قلب خستہ دلان + بر صفت کفہ سے خونریزی خلق مگر کاش + کمال فحش سے خونریزی اعجازت صیت کفستی +
انشارت ایک بسم اللہ من دم + خون گرسے کنا یہ از تباک کوشش ملی صاحب سے کتاب تر با طکر انجان
پزگنے چسپ + کہ چی سپید ز خون گرسے بہا سمل خونخوارت + خواب شام و خون شام خواب زرار مرود
ز لاسے سے روان شد کز خون شیکیر + سوی خواب زار ملک کشمیر + کلم سے رفت صادق خان ز زمین
نور چشم مردی + در کوشش چون دمک خواب شامیم + خون فروغش از خون مقول بر بجز سے سهل معلوم
کشد خون گریه خون صاحب سے خلق گریه می کنند و دیدار روزگار + دیگر کلام خازر باند از پیرسد
طیم سے سازگار بیانیست را چوسے آری یاد + ز غم خون گریه از بید و مردم میکنه خون شدن در خون کردن
کنا یہ از کشتن حیائے گیلا نے سے آورم نرود تو شورز حالت خون شوم + پیمان دهنم کہ بر صبر ملی قران می برم
دیج نہ حالت کہ ام آب چنانچہ در بعض دو اوبن معینہ بی سے رشک منتر سے اگر نیست در در لیش + در میان
شیشہ و پیمان خون خواهد شدن + شیخ نظای سے دل ز جان بر دشتم ہکشتہ ام نظار سے + یاد غم پیرام
یا خون شدم کیا رسکے + بعض محقق گویند اطلاق خون شدن بر غیر شخص مسلم است بر شخص سبت نیست
بلکہ نیارہ و این از عدم رخصا بوزیرا کہ بر شخص نیزہ و حید سے فرشتہ کز حسرت در میو چشم + چون مرغ گرفتار
کہ در دام میرد + مرزا بیدل سے جفت سارت کہ کوشش پرده آنگ شدم + چه قدر ناز تو خون کنت کمن رنگ
شدم + چه خواہ کرد تا صاحبانے آئینہ دہا + اگر غم آہ من خون کنت و پید اگر دتا میر سے + مرود است

در بنگای خونریزی

نرد و انت بیدل که استب از تها ههای یار + ارزد ا باز خون میگرد و دل میشود + مفید سے میزندش لبستار کلشن
 بصد خود کے بدن + در میان عن لیان کل گزفون کرده است + بر سر چیری خون شدن مزا صاحب سے
 در طریق ما که نخل و از گون مشرفه است + بیشتر خون بر سر تیغ تها نخل میشود + مگر با قریب شیرازی سے
 چون خزان در عین آن سرد موزون میشود + در میان لاله کل بر سرش خون میشود + طے خراسانی سے
 نادرک لغتان بیل مانع بکچیدن است + بر سر کهای بستان عاقبت خون میشود + فیاض لاهی سے رفت از ستم
 چشم تو دم کردن دل + خون میشود اکنون بر سر تیغ کلاهش + خون در جگر و در دل کسی کردن و خون در شکم
 کے اکندن قریب بینی ہم ہونے سے چون سر کشتے ز حکم تازہ نیشہ کرده است + خوش نکلندہ بیم بستان
 تو در شکم + صاحب سے چه خون که در دم از آرزو سے بوسه کنه + در آرزو مان گنہ مردن لب از زبان کسریغ
 بس خون که کند و جگر گونہ نشینان + این کی کلب کی ہنے کہ تو در سے + خون داوون و خون کل کردن
 و خون ہد کردن یعنی خون تشبہن مقاصد مگرفتن درین تعابل + خون کوی و خون گزفون و خون نین از کسی
 بنیم ہم است دوم و چارم گذشت بیوم بیاید + مگر در تریغ ساتی سے بجای اطلک کہ کو بر کثرت
 در خون خود از آن خون مست + رالہ ہر سے خون خزان تھو امید و مباد + منت کشتے بترشی از کوی
 کش + مزا صاحب سے کہ با توجو بنفسید ان عشق بیگوی + کہ خون ششم از فاب سجویہ + همان را
 عشق عالم سوزاگر بیکہ گرسوزد + کہ خون ششم از غور شید عالم تاب سجویہ + ہر ز سے کہ خواہد دلستین
 دل مانا + کہ از استان بیگردد خون جام دینار + خور و خون من ہذا شکے ز صحت صاحب + خون خود را کفر تم
 ز لب پار و ریغ + سفید مٹی سے انعام از مرغ ماطع + ایم بکشم + پذیر از می چشم ساغری خون گرفت و خون
 گزفون نہ خیر سے یعنی خون شدن نیز آمد استاد فرخی سے ز پلو سے کوشیر سے آید + غریبہ چون
 بعد بر کوسار + جلا دہنا چو پیلے بلند + کہ از بیم او پیل کرد ز آرزو دل لشکر از بیم او خون گرفت + تو در چه
 بر جاے خویش استوار + شیخ شیراز سے نبالیہ دیدنی از صفت حال + ہر تہہ بر کے خداوند مال + نہو نیار
 و او شمس سید دل نہ ذاک + ہر روز و بسبار از کتب بانک + دل سائل از جور او خور گرفت + کسرا از غم باور
 گفت ای تکلفت + یہ خسرو سے بوجی شیر و شہ جوی خوش + دل کہ خون گرفت از بے خوش + و خون
 گزفون کے را کنایہ از وجب العقل شدن بہر چاہی سے بلیکفت از سرم نیم جرابیدہ شد + گفت قدح کہ ترا
 خون دل ندان گرفت + خسرو سے چون دگر اشکم سپا پیش + کہ خون گرفت کبید پیش + و درین
 تیس خون گرفتہ چنانکہ گذشت خون و زندہ سخن بنیے خون سخن عرنے سے غزہ جام چشم بکیر مانہ
 مگر شمشیر خون و مانہ از د + یعنی ز تحقیق شرح این بیت نوشته اند کہ استمال بند جن با سلاط و
 دایمات بنظر نیامدہ درین محل تامل خون کشادون از حکم چون آب کشادن کہ گذشت خون کستن و خون
 گزفون در چرخ سے یعنی لبہ شدن خون است یعنی خون کستن کہ تعابل خون کشادون بود محمد علی سلیم سے
 غمش با از عدم با خود دل باور و جو آورد + در انجا از غم از بسیم خون او کشود اینجا + کلیم سے خرو خاک

کوی دوست که توان ازین گذشت به از چاک سینہ بستن خونم در اندشت + خواجہ جمال الدین سلیمان سے
 ہر نسیم سحر بر ختن گذار کند + زرنک شکبہ خونہا کو در جگر گرد + خون کشا دن و خون گرفتن و خون کشیدن
 و خون بر آوردن و خون کم کردن قصد کردن درک زدن منظر حسین کاشنے سے خون بخشان تا خون کرتے
 یمن خون گرفتارم تو پیر خون گرفتہ + علی خراسانی سے کنہ است با سخا تم نشتر ضا و + خون از رگ من
 نشتر ضا و گرفت + چشم تو کشد خون زرگ لادریں اینج + بجز کس تو خونے باک نباشد + یہ بھی خواجہ
 سے جو کل رنجے کشد در بار خون کلین + ز ساعدش بیچین خون و نشتر بہ است + خون کشیدہ منھودہ
 کے کہ اور قصد کردہ ہشند علا طرا سے مینای می جوکت تے دست از دوبارہ آسود کے خرد بود خون
 کشیدہ را + ہفتے کن با سرگشت نے + اشارت بقصا د مینای می + کہ خونے برادر ز قیال او + در کلین
 بانشد ز قب حال او + دالہ ہرے سے دیدہ مرجان زرے خواجہ گشت و محالہ کار + عشق خون کم کردنی
 فسر بودہ این یار را + وجد سے مستحق را ازین غیلاں چشم احسان و شستن + بچو خون کم کردن ضا و از رومن
 تنہ است + وجاب خان آرزو میفرماید کہ جیای امان لفظ پریش ہشند نہایت مناسب است و بچنے
 خون کینت میر خسرو سے شاہ بر این خود از جام جم + خون بہ اندیش میکرد کم + ہے شراب را کہ خورد
 خون بہ اندیش میر کیت دین شرمزاد عبد اللہ نے قبول کہ سے کہ غسل گویند خون کم میکند باہر کن + نامک از شیرین
 جان شہر بر من آہتی میان + مکل قابل است خون و دیدن و خون رستن و خون چکیدن و خون ترا دیدن
 و خون باہرین از چیرے قریب بینی نخستین در لفظ کناہ بیا دیدم میر خسرو سے بکوش اندران کرتے خون
 اور + کہ جان باز ناید چو سیر من رود + خون شستن از چیرے و خون سترون از چیری دور کردن خون
 از دی میر خزی سے ہی سترون ز خسار خون دیدہ دست + خون دیدہ وہ گشت خوش کردہ خطاب +
 مثال اول در لفظ چو میکوی کہ گشت خون کینت لازم دست سے ہر دو آدہ خون شستن ترجمہ معادہ نہ است
 یعنی خون دا دن از راہ ہنفل چانچہ دیدہ کسیر زور بیا شد و میر خسرو درین بیت کہ سے بلبل ازین غصہ
 چنان خون شست + کز دم زنگ در گونہ بست + از راہ کمال قدرت بستہ در او از بلبل جانور سے
 درشتہ کہ در نہ بہین نام شہرت دارد چو بیک پر + کہ اگر سورخ مقہ شش سمنو بود بلبل ہندی دارد
 نہ بلبل دلا بہت کہ عاشق کل است خون افتادن بر کسی کناہ از وجب القصاص شدن چانچہ خون ندارد
 یعنی خوش ہر است و قصاص ندارد و مخلص کاشنے سے گشتے ہشند کے کا زار خلقش پیشہ بہت + بچو
 غریب خون ندارد ہر کہ ظلم انہ نیش بہت پر خسرو سے جنین کو نیکین رسم نواقدا + کہ شیرین گشت
 خون پر خسرو افتاد + خون از پیش بر زن گشتن کجا + اندر جہدہ جواب آن بر آن مولانا دشتے سے بخت
 خونم را بردار پیش آن بید او کیش + خون چون من نا کے آسان تران بردن رہش + خون بر چہن
 رسم است کہ داہ خوانان خون مقول رہا چہن خود مالیدہ پیش داور میر و نہ داد خواہ میشود تجلی لایح
 سے خانہ از گریہ بسیار در دل آنقدر خونم + کہ اگر خواہم بر رسم داد خوانان بر حسین الم + خون بردن خانہ

خون برودماندن نهایت ضعف و بی طاقت بودن ششانی مملو سے درسا تر رقیب می لاله کون میاوه و حویم بود مانده
 که بر پیش خون مباد + خون کشاندن کنایه از تشنگی خردب خون طمیر خاریا بله سے چو ابرو سے لبت خون من
 بچوش آورد + اگر کشاندن خون از خواص جناب است خون تشنه بدن خون اشامیدن در خون زدن و خون
 خوردن یعنی مایه نوستی زنده سے برود چو در خون دل بایه زدن و در نیم شب + تا به دست فک و در شب سپرانی اور
 شیخ ادرین سے ساغوز نم تا توان خون جگر زد + بر سره نرم گل جوتوان دست لبر زد + دینی غرضی است
 بر سره چابک سوار از صفت لشکر برون قناده + کز خون دل در نیم میدان درین غایت + کیم سے به شرح
 محبت کسم و آینی دگر + حوزدهن خون جائز است دم زدن دستور نیست + خون بچوش آمدن بر رغبت
 و شوق آوردن بوش زدن خون چاک و بلوغ شهید نیز آده طالب آبی سے نسین شکفته بر بخار از شوق
 من + در لوح مشهیدم کل خون بوش میزند + عوسنے سے خون بوش میزند نجاکم + در گذشته خود مکن فراموش
 خون سلاح جامه پاپوش بکیه + یعنی محنت و کسوت جهان را دیده در تقریر کرده خون دیدن خدادی یعنی بی غیرت
 و بی عیت است این هر دو عبارت از مجمع التماثل منقول است خون فلان بگر و شش در گردش چون اگر
 در سے سرزد که از د خوت جان و بیم پاکه باشد نیکی در تریف او بطریق تعریف گوید خوش بگردن و در او ان
 باشد که او چنین کس است که از تصاص گیرد جان بجز از قتل بگیرد سطاعی خواساری سے خون هزار میل زارم
 گردنت + در پای هر گلی که نشیم بیا و تو + سدی سے آنچه خواهد کرد آ خود در کستی زین دوکار + دست او در
 یا خون در گردش + ساق حسین ز طبرین است + در غلط گفته ام بگردن من + میر سے بزاری که باید رفته
 جان + بود در گردن او خون ایوان + خون آمدن یعنی خون بر آمدن وحشی جوشقانی سے جان اسود شد
 از عشق او غم کچون میرم + زوان لاله + تریم چشمه خون آید + شیرین بودن خون کنایه از کمال
 تا لذت بودن عبد الله وحدت قی سے خون شیرین است وحدت را خدا آسان کند + باز مشکل شد
 که با تیغ نازش خورگفت + خون خود و سخن کردن خون بچوش آوردن را موده گذشته شدن خون دل
 نباحن سپیدن کنایه از سینه خراشیدن و ترگر که کردن خون دل در باطن و درین باطن آوردن متد منه
 خاقانی سے زهره زرشک خون دل درین باطن آورد + چون سر زخمش کند بارگ خیکل شتری + جان
 رسد خون دل بگردانرا + که بزخمش من و نهان نماید + خون خردین خولیش را از قتل را سینه
 بگیری گویند بغه بچرخ خون خود را از این خریدم یا فلا نله مرا خریه خون در میانست یا خبک در میانست
 اسکے دطی خون درین از املی زبان بختی پیوسته صاحب سے در میان روز شب خون در میانست
 از غنق + خوشن سپس این هر دو دست و گ بیان کرده + آسکے کھی که هم جام آن در دل بکون است
 میان جام دهر کے زرشک آن خولت + خون ازین باطن بر آمدن کنایه از انتقام گرفتن ملاعشری
 سے خون میل رازد نپد آسکے که کل پادلی کرد + روزگار شش ازین باطن بر آمدن آورد + خون ازین باطن
 درین دهن ان بودن در کی لی محنت و غم بودن طالب شلے سے معدن زودست است اور شکسته است

ازین خون که در بدن ماکن بود در دانه های کرم و سوسه که خون از درک علوم مجامع یک آینه خوی صورت او دید
 تپید و زانگشت من آن لحظه که ناخن برید و خون دل من ازین ناخن برید و خون عالی سرختر از رنگ نارنج
 نهایت گداز داشت که او عزیز نماز است و جدی قیمت گریه عاشق تو چه آنگه پند است و غریبی
 سینه ترا در خون سنا پیش تو نیست و ساکن شردی که گفت مکن آلوده خون جان و خون می از خون او
 ز کین تر است و سلیم سے بهره نامزد فرستم دل خود را سوشی و خون که سینه ترا در خون کبر تر خود نیست
 خوی بر او محمول حادث و با لفظ گردان دادن و گرفتن مستل میریجات سے ذکری دعه او فرما نظام
 داد و بوصول او چو کرم باز چشم بر رویم و زردان باه گمان فرسے خود مناسب گرداند و بخوابد بر گشته
 در رنگ رفت از یاد آتش را و صاحب نماز و ایام هر فارغ است و طفلی که با یکدن گشت و رفت
 و الله پر سینه دم دم آرزو خود کند امید دشمن و شره کبر بر توضیح گزارز و تامل و بولوسه در ایضا
 براد صورت عرق بدن و با حفظ اشتادین و یکیدن و گردن در دانه شدن دود بدن و گرفتن مستل ابوالنهر
 نصیر سینه و خشنای سے اگر چشم مست یارب بیند خوال چین و خوسے نجات ازین هر سوسے او چکه و
 جمال الدین سلطان سے بیرویت اگر دید و بخورشید کم باز و حد بار که چشم من در شرم رخت خوسے
 آهسته خوی - نه خوسے - به خوی - زشت خوی - نیک خوی - پاکیزه خوی - خوش خوی - زردا خوی
 پر نیان خوسے - خام خوسے - درشت خوسے - دیوانه خوی - ستیزه خوی - خوسے بر او در دانه ازکی
 کل - از نخل گردانیدن نظمی سے فروزنده کریم چون کل بی و بان کوزه نکل باریم خوی و خوی
 از نخل به ان شدن کنایه از نخل شدن و در بر این محنت بسیار کشیدن و یعنی اول خوسے کردن و خوسے
 ده بدن و خوسے گرفتن نیز که هر خوسے سے خوی بیگر و خام از بر آنکه و پیش بود نخل گرد و خام و
 جان نجات برکے غالب شود و خوی دود ناچار او از مسام و سنج کاشی سے در جنب جگر سوزی
 سنج چه سنا و آنگه شمع من در شرم تو خوسے کرده لم مشب و خوسے زده عرق آلوده اشرف
 سے میرسد خوی زده آن خور سیراب کلفت و عاشق دل شده کوازل و جان دست بشو و خوریک نوبی
 از خوزه خوب تاثیر سے از خوزه آنچه است مشک و در رفت شود به از خوریک و خویش خویشین
 مراد خود بخود و خویش بر خویشین کنایه از تحیر و شوش و خویشین یعنی قوم و قریب و محزون و توسل
 ایضا در نهاد وستان و مادر گویند و این مجاز است و کز ضمیر مفعول یا مضاف الیه یا به قول حرودت
 میباشد و گاهی ضمیر فاعل سبب واقع میشود و با لطف سے من نام را ز باد صبا پیش میرم و تا همه
 از بیم زنده خویشی سے برم و شرف الدین شغای سے خویشی ستم بر بر زلفی دل ناچیز را و کرم
 این قلب سپه را باز در کار کسی و لیکن در عرفت حال و رفتن خود و خویشی نکادت است حسیه که خود
 فاعل فعل و متبادر مع شود بیخوف خویشی زیرا که چگونه خود میکند و دیگر نیز خویشی میکند یعنی خود
 بر عبد الرحمن می سے خویشی بر چند که معشوق بود دل نبرد و نشند آ آب و آن سیر نماز و هرگز و خویشی

و خویش مطول و شریف بود و نامش بود چنانکه لفظ خود را به اینگونه خود آمده او این شکر کجای آورد و بگوید
 خویش آمده جواب و قسم و این قاعده و نظر و لغت یکدیگر بسیار که اگر قسمل قسمل در مشارقه با تفاوت این
 یافت خود را به این شکر چنانکه گویند سلطان از خود است یعنی بیکانیت تمام کلمه خود است نه تنها خود لفظ
 خویش تنها یعنی مذکور آمدن نیز دولت دارد بر عدم تراوت و تعایر هر دو لفظ را یعنی آن که عبارت از نفس
 شکر است که هر راه مرئیست حاجتی صائب و کپاره دل خویش است او باره من و لفظی است
 مذکور که کویان و منی بر او دست دارد به نزد خویشین و در هیچ شیخ استیخ در خویش عبدالحی سوسوکی
 سه هم شکر خویش در عدم و تمام و بنیاد کیش در تراود تمام و شیخ شیراز است که آن است ازین خویش
 زن و خسرو زنگی در بستنی و خویش در وجود کما به در فاسق و اولی و اولی هر دو است سالار سپاه
 نیازان و بیایع منابع خویش بازان و خویشی قرابت و نسبت خویشی است که است تو به پیغمبر
 خدیجه از دست ضیف و کسیر مرغ و کس خویشی پروازی است و خویش را با معنی خود کرد و قطع
 کردن سیر است شرف است این زمان بنیاد و در گذشته پیش ازین و خویش این است چنانکه در
 پیدا میشود و خویش نامی خود نامی محمد علی تبریز است مفرد و مطلق است عیب از پس حد پرده که خویش نامی
 می بود و شواشیخ که رسوا کند است و خویشین و خویشین بنیاد و ضرورت و شکر شرف است معنی خویش
 دارم شرف خود نامی میگم و خویشین است انکه در در کما در سفید را و شیخ شیراز است بزرگان
 که در در خود نگاه و خدیجه از خویشین من خوا و خراج جمال الدین سلمان است برده از رخ برگیر تا
 نشو است خود پرست و آینه را بر در اما نشوی خویشین و خویشین بزرار یعنی از خویشین بزرار خویش
 است بیکه گیر است ناموس روستای طبع و بسبب کزیدن انوس خویشین بزرار و خویشین دار بهال کسای
 بزکلی اندیش که با حیات نام عاشق که شیخ شیراز است که به بزرار خویشین دار نیست که با خویشین
 کسش کار نیست و میرزی است نم که کسش اندر صلح خویش زوم و کما عاشق بود عشق و خویشین دار
 خویشین زون بر چرخه یعنی خویشین با زون بر چرخه حضرت شیخ اعمار فین است کسش بران عشق
 جان در از آن است و پرده که خویشین تر در چرخه ما و خویشین را کم کردن ضرورت و شکر بود و وقت است
 خویشین نشاخن مخلص کاشی است دیوار شکل سلمان است بر سندان است و یافت چون اهل دولت
 خویش را کم میکند و معترب است که سید شدن عاصفه یعنی خویشین از بیم صبح کینه در کم کرده ام بدست
 پا چون عقل از ترس چه کم کرده ام و محمد سید شرف نعت است عجب دوتی یافت از نایب اش و
 از آن خویش را کرده کم سایه اش و خویشین را هیچ کردن و خویشین را که در حق مراد است خود را هیچ کردن
 دست آن در لفظ را و بنیاد به هر خسرو است طره است که در خواهد شد از ابر لبه و گوید که خویشین را
 پس بر یاد کند و مع الیها حه و نفع مراد است زه با کس و این کلمات را در وقت سخن گویند
 خود زه زه تکرار و معی و زهی بیای محمول نیز آمده او است که از بی بقای تو دور این ملک است

که خیر کوشش بود چنانچه در بیت مذکور پیشتر شیراز سے خیری کی ہے خان در کثرت تازہ سر + زبان
 بیشتر کہ با ننگ بر باد خان ناز + بر بی مسرتی سے یا خیری کرد و بیشتر خیری لطفی خیری کے گوید چو کہ
 تھو دو گوید کہ خیر + خای در مسرت خیرین سے رحمت گاہ در مع اللہ من خیر + جو کہ خیر است یکا نسل خود خیر +
 کا طعنا خطاب بساتی سے تو شاید مستان کذای تواند + یہ خیر کابل و عای تواند + خیر باد کلمہ است کہ در وقت
 رحمت مدد کی کہ گویند یا لفظ کہ ان لفظ مستعمل لآخرین لا پوری سے اہفت یکا یا خیر ہے میران لفظ +
 ندیم اشیرین درو اشنا حشی کا خیش را + و خوی تبریز سے سے یا کہ سار خیش اسباب کہ یہ شادی + یہ خیر باد
 تو نے کہ در جگر دارم + صاحب سے ما خیر باد لذت پرور کہ وہ ایم + تو یہ بال چکل شہباز کردہ ایم +
 خیر و سے بید سلای رفت و مذکور در کوش + شبست و خیش خیر و کہ رک وقت خیر باد است این + خیر تمام
 کلمہ است کہ در وقت قدم گویند دین مثال خیر باد است و الہی سے ماہ عملی از تو کہ تیر دل +
 پر موعے کفایت خیر تمام + سلطان سے زائر ذکر کو خیر تمام در جہان آباد + ذکر سپردہ جہان خیر تمام است
 خیر + بلکہ جہان کوش خیر خفت و خیر علیہ آن حکیم نظران سے اسے جو ہے رتبان کابل کشمیر +
 مذکور اس کا در سے در عہد تا خیر خیر + فردوسی سے کہ کہ بیزن خیرہ باند + اذ پچاہ خیر شہید روح را بخواند
 دیجاہ و شوخ + ویز و دیباک + و تیرہ و تاریک + وہی سبب + و بیوجہ و خیر تیکہ از خیر آباد صاحب سے
 از ان کم دم مدون نگاہ خیرہ برویش + کفایت خیری از بے نگاہ مذکور بسین را + خیرہ کوش خیرہ پریشان
 مجد کہ سے چون رفت یا کہ در اوج خیرہ کوش + چون حال درست کہ مراد ہیرہ + و کوش دیباک دون
 و سرور یا کہ کمال اسمیل سے از ایم کم خانی سے صد مذکارہ تا کے رہی عمل ہیرہ کوش + خیرہ چشم
 و خیرہ نگاہ شوح چشم و دیا صاحب سے شہرے خیرہ نگاہ ان باہر ما کہ ار + کہ بار از دہ بر قلب سہان
 تنہا + در کاشائے تیان صاحب دیر افتادہ ام + چون نگاہ خیرہ چشمان یا حکیم کوش خیرہ خیرہ خیرہ
 خیرہ کوش چشم کات بے سبب بے تقریب کوش سہی سے ہو لہجہ ہو کہ شخصے ہو ہے بسید + ملک
 خیرہ کوش از جو کہ بازاید + جہان سوز و بے رحمت خیرہ کوش + از خیش رو کے چاہے ترش + خیر کے
 تیکہ و نگار کہ پیش چشم پدید آید چہرے سے ز صبح دم جلوہ کریگی + نظر کردہ دیدہ ام خیرگی + و نیز
 معنی شوحے و گستاخے صاحب سے ادب پروردہ عشقم نیا یہ خیرگی از من + سوز و انش می پروردہ
 شرم و حجاب را + خیری و خیر + ہر دو بیای مجہول نام کلبہای سرفراہ لیکن از ایات لا طعنا فی استفاد
 میشود و کف خیری دم چون نقش بدیور ماند + گشت از خاز کل خیری خود شرمسار + کل خیر سے از شرارت
 بسرم چون نرود + کہ ز خیریت خود کہہ آباد کشمیر + و بہر تقدیر خیر سے محنت است این بین سے
 نہ نئی و بی سے در و در کون طرف چین + از خیری و خلی در جہان پشناخ یا من + خیر خراب است تحقیق
 میفرماید این لفظ در حالت ترکیب جوہر مستعمل میشود کی انکہ جوہر اول احوال انذرات است و چون سبک خیر
 کے کہ خود سبک بر خیر و دیگر انکہ سبے سکا فی بود کہ حال و ذی حال بزوان پیدا شود چنانکہ است عاشق

خیزدستی که عشاق از آن خیزند و کعبه حسن خیزد و چادر خیزد و در آن خیزد استان خیزد پس خیزد پیش خیزد گیلی خیزد
 تیز خیزد زود خیزد چابک خیزد چمن خیزد راست خیزد زمین خیزد سحر خیزد بسیل خیزد خانه خیزد خفت و خیزد
 خنده خیزد هشرت خیزد زود خیزد قیامت خیزد چنانچه درین بیت حسنی سے ہر سکہ دشت محبت جان
 مرغ خیزد است کہ مرگ بر اثر خود رود زیار سے ہر دم سجیدہ ہر دو فروغے آید استان تو از دم کہ
 استان خیزد است ہر دست از دم خیزد چنانچہ درین بیت نظامی سے ہر ساز آہنگا زم خیزد بخیرا وہ کابل
 ہو بود تیز ہر بنی ساز آہنگا سے ہر ساز خیزد زم بود گر شراب کہ آنک او تند تیز بود و ظاہر است
 کہ استخوان دریا منقطع است گر آنکہ گرم و در لفظ ساز مجوم ہشتراک سے ساز آہنگ و ساز و سامان ہر دو
 باشد خیزد ان با لفظ دخت سے دین کہ از دوسے بن نیزہ سازند کہ انی اصحاب و دخت مورد کہ شے
 او اختیار دخت چارہ جمع خیزد ان دوم و خیزد ان دست در صفات اسپ مستعمل نظامی سے از پشت کند
 خیزد ان دست ہر زمین باز کتا و بر زمین حبت ہر انور سے اسی زمین لعل آہن شمس ہر اسی کرسن
 کوشش خیزد ان دم ہر خیل با نفع سواران و اسپان درین محبت کہ در حد ندارد یعنی جمع آن خیزد
 گفتارہ و فارسیان یعنی معلق جامعہ کردہ استعمال نایند خواہ ملاکہ درین ہشتہ و خواہ اسان و سایر جویا
 از اسپ و اشترو سنگ و آہوہ گو سفند و مورہ ہا ہی و خیزد محلی کہ خیل خواب در خیل خیال و خیل شراب و خیل نیزہ
 و خیزد ان خیل زمان در و درین نیز آمدہ چنانچہ در تہمت انداختن کہ شت سلمان سے اسی تاکہ در مالک است نیندہ
 نیل خریف بر چمن لاله ناز دست ہر خیل لیل را بہت اگر تیغ کین کشد ہر دارد کشیدہ نیل زو خیل تبار دست
 بیخ ہم نیزد ازین دم یک آب سیراد ہر خیل بیخ ہم بسیار نایب ہمیش ازین ہر تا حایت میکنہ عمل تو
 ملک شروع را ہر ہر سردم نمی آید شدن خیل شراب ہر کجا خیل را بہت کسرا پردہ زود ہر بود خط ہمیش خطاب
 جام ہر آسنی سے خیل ملک بر تو شیخ دشت ہشت ہر پردہ صفت سو قہ برق کلبت ہر وی کہ در خیل تبار
 پرندہ بود و سیراد ظاہر از نش خیل پرے بود غرض ہر آسنی خیل گت را شند از خیل سے ہر نیت
 معلوم کہ چندین عظمت خواہ بود ہر شیخ شیراز سے جو مردانگی آید از زہ زنان ہر چہ مردان شکر چو خیل زہان
 سلیم سے نزد درو کینہ ہشت سلاہ کو جان ترا ہر چو خیل با سپان آب بیارند ہر ہر اسکہ کجکہ تو ملاحظہ
 دارد ہر چو خیل سرد سیراد یک صحرارا ہر ہر ہشتہ پرانکہ ہر یکبار ہر چو خیل اشتروم کردہ کبار ہر تبار
 داشت ہر چون عقل ہشیار ہر ز خیل گو سفند نش خردار ہر جان بستند از طایل اتم ہر کہ کتھے خیل زانی
 خورہ برہم ہر در خانش چو خیل دیو گستاخ ہر کلندہ از خصوصت شاخ بر شاخ ہر خلتا سس
 جامعہ نوکان و خلدان شیخ شیراز سے چو خوش گفت تکیاش داخل تاش ہر چو دشمن خورشیدی المین
 سایش ہر خلتانہ و در مان و تبار شیخ شیراز سے دانکہ را با ہشتہ بنیدازد ہر کشت از خیل خانہ نوازو
 خیلے بنی بسیار اتنی سے بسی خاطر خان باو میل کرد ہر گرم کرد خلیش سرد خیل کرد ہر صبری سے ہر غم
 دے شب گذار سے برین بیار کرد ہر ہر سرد خیلے ستاد و گری بسیار کرد ہر خیل آب برود تا نیکار می شود

جلی آب سرد بنا و سنگار میشود یعنی چندین چیز را درین میان قلع میشود در این در مقام قند و منرا بشمار و سکه گویند
 از اهل زبان بچقیق پیوسته نعت خان عالی سے چون یافتند مردم دیدگاه سراج تو و این خطیلاب برود که براند
 پس در آب و در بنی است پنج بسیار آید خط اشفاق خط شامی لغوی بیچ خط انبی برشته است سندن
 در خیل کشت خیمه و بفتح خانه کرد پلاس یکر پس سازند و عرب خان چون رسم گویند خیمه خیمه خیمه و نبات
 مع خیمه در ترجمه خیمه باشد خیمه گاه سبک که خیمه در آن نصب کنند یکی با بفتح و تراش و با کسر جواد و ز
 که خیمه در آن در زده جایی سے ادا سے جنگی خیمه در ایل و که پیش اینک شد برودن ز منزل و در غلب که خیمه
 نیز بفتح اول فامیش در صورت مرکب از خیمه در صورت اول مرکب از خیمه که یعنی جوال است خواهر بود خیمه
 و خیمه کشیدن و خیمه کشیدن و خیمه بر کردن و خیمه بر پا کردن اینها نصب کردن خیمه خیمه در سواد پناز سکه
 جو بهار و خیمه بر کرد کار و سالار و سلطان سے خیمه کشنده اند از ابر اطراف دشت و برگ نشان
 چون قاصد الطرف فی تحت الخیمه و در چاچی سے چون جام و مال مست شوسے و خیمه بر سرق
 نعت طارم کش و عذاب سے خیمه در سرج پیر این بسفت زدایم و جلوه و در نظر مردم کتمان و ایم
 وید که کتانیان در نظارت شد سید و خیمه برودن زن زمره ماه کتانی کے و در از بیدل سے
 اسے ساختن ازین تشنه سکه و خیمه بر این چشمه که ترند و باز و خیمه کشدن غیاب خیمه بر این
 در شرح این بیت که سے فلک بزین چار طاق کفتش و زمین بر فلک پنج نوبت زرش و سیرت
 که اگر چه استمال خیمه کشدن در منی زود آوردن و خوابانیدن خیمه استاده است چنانکه شاو گفته سبک
 خیمه تا عمل برتند و که بر این این منزل روزند و لیکن کای یعنی بر پا کردن مستعمل میشود و سطل مخصوص
 چون نعت توقع و اقامت و در منی محوطه باشد چنانکه بگردد که پادشاه بر کنار دریا خیمه کشدن این را
 در عت بند چار سکه گویند پس خیمه کشدن از عالم خیمه کشدن بود و درین تالی است چه و خیمه کشدن
 ترجمه عبارت نهی سے میشود و این در فارسی دست نیست خیمه بر این کنایه از خایب شدن
 و پنهان کردن خیمه کشدن و سبک بر چون که آتی ایران خیمه در هر چه زمان کنایه از بفرار شدن و سفر کردن
 و بیجا که بشیرم بودن خیمه نه حقن کنایه از مضرب گردنیدن عوتی خیمه شیشه طبل کوب زند و برش
 خیمه بر سر اندازد یعنی قلع شیشه طبل کوب برش شود و آنگاه طبل کوب زند که خیمه بر سرش اندازد و در
 نصرت بر انجام رفتن شود و برش سبک دست و پا کم کرده کوب خیمه که صبح برین نشان در دستمال
 پوشیده نیست که خیمه بر سر انداختن نمی زود آوردن خیمه است کنایه از مضرب گردنیدن بلکه مستلزم
 است خیمه خیمه خیمه نومی باید نرض است که هر گاه پادشاه نود و صد یا بد باید که نوکران نیز نود و
 بیایند خیمه کشدن و بر کشدن و خیمه کشدن یعنی بسین و در حفظ جنگی کشت حافظه سے مکر بیخ و جل خیمه بر کوبند
 رسیدن از در دولت نه رسم و راه منست و خیمه کشان بفتح اول و ضم دوم و در صورت و شین و خیمه
 مشهر سے از خراسان نزدیک بخارا و علی قلی بیک ترکمان سے کفری ندرت علی از ترکمان و اصل

بمخنی داد ولین مرفیاد کون بر دوامه درون درین دستن و اگر فن در فاستن مستل پس در لفظ امان کون
صائب سے می توان رفت سیاه از خشم و او خود گرفت و عبرت اثارم که خط کرد خوش پیدا شود و بسوزگاشی سے
تا بقند کسے داد بر پر و رایترو و ریحی که بستک آمد و فریاد رس ازنا و فایضا و صغنی سے سے و اول رکشته
درین راه گیرم و تا جاده کلان نشود سنگ نشان را و کمال اسمیل سے در پناه آوجان خسته ما و بسبب خزنه
که درون داد و طوحشی سے که بین خود بخون داد و نرم در عوصات و کاسه است که تک اندر فاعل بود
اسیله لایحی سے ستره میں شراب آخر کار و آن دل که ز جو خود سے داد و لطف سے یک که اسمیل یک
چو کس سے که بخود که خواب و کست دلم و که بیده که درگاه پاست دلم و آن روز که هر کس از کسے دلاوزه
فریاد نرم که داد از دست دلم و میر خرد سے من نیم زانها که فو اہم از دعایت مر کشید و خواہ زمان ستم
و خوابے دلوکن و ظهور سے سے کنت ز بخش جرم خبرین و داد ولین اہر سے نرم ترند و دیدہ خواہ از
بمشرد و بید او نقاب و صبر و طاقت و کاسه که بیدنا که دریم در وقت و چو ابا و در بون شمشیر عقل انتقد بود
بکا خدیو عشق رقم تا کم داد و اسیر سے نشیم که مشد با خاطر نا شاہ بر عت و کم در دیدہ از دست
ولی خود داد بر ساعت و فو قے ز کسے سے بر دم زین تک آخره مشرت خیر بند و کوفتین اقلیم داد
عیش نی بی میکنه و نم که داد لیم دلہ ہرزہ افشائے و بطرز خویش نام درین جان نامے و بسا لا
مشیر از کسے شخص بوالہ سے فصل کل دلا فرحت زہی ناب دیدہ و عمل عشرت بنشاند ز می کب دیدہ
فرا چ نظامی در فتن مسکنر بلک صین و داد و شش دارد و مردوی و سروشی است بر صورت آدمی
دادہ کنایہ از نصیب قسمت زرا صد العین شہدی سے در کام از داد یک آب خورده ایم و ہر صبح و
شام دلوہ امیر سد با و داد و ستد داد و ستد داد و ستان داد و ستان بنے اندر سے سے
تقد سخت چو رایج افاد و در دلوہ ستان از منیش و تاخر سے عالی تراز که لم طرت حرف غیر سے و
مردی که دلوہ بستہ ناز و نیاز بود و داد و ستد مظلوم و فراتندہ داد و داد و خرابی حاصل بچند ان و لفظ
کون مستل و سالک فرزند سے بر سر کوشش قیامت دلوہ فریاد یکند و مشت خاکیم زاب بر چہرہ سود
کاشکے داد بخش و داد و دلا کشر و دوار دلوہ کرد و اور نمی پسین محفت و اور است تقاسے
سے بنام بزرگ ایند و داد بخش و کہ مار از ہر چیز داد و بخش و اگر پیش ازین دلوہ خفت بود و بان آخر
کشی آشف بود و دوری نمی نیاید دار خانہ دور فارسی مطلق خوب و درخت از نیاست کہ در چینی و دار
پر بیان و دایا ز و دار بر و امثال آن گویند و نیز جو بے کسی کہ برین خرد بر خود در ان و گنا بکاران بر ان
در کلو کردہ بر ان کشتہ و آن در نہ و ستان از خوب است و فیہ بطریق کستون بود و در کستان بسکل
شکت شہہ چنانچہ صلیب عسی مشہور است ہر چند اینہر روادار گویند و این در اصل مجاز است از عالم
و طلاق عام بر خاص و طلاق از تشبہات اوست و در و از زون و کون کشیدنی و بار بار درون و بسین اصل
و لانا سانی سے بے خطا شہد کستیم بستہ بار و اگر بازم کند از دار کہ ام است امروز و دار بود

صاحب از کون و در

زور بسبب از حقیقت کل بود و غیرت مشرفین در بهار بود و حکم کشیده از فرمان و در بخش کجا بود
 مرزا صاحب سگ و سگ داریم از موسی میان بار بکتر و مسرتی میم که بردارید می کشی چه اینکه خوشی باز
 بردار کم لطفی بود و لو شش بردار است در سیاحت کرد و نظامی سے بفرمود تا هزار کرد نشان و
 رسن پشت بردار کرد نشان و جمال الدین عبدالرزاق سے وہ کہ یافت تدر چون نیرند پر تویش و وہ کہ
 جلد اول چون نیرند پر تو دار و امیر شاهی سبزواری سے من گرفتارم بحکم عشق بردارم کنند و تا بگوی
 دوست دشمن بنیدم ای دار دیگر و جگوار و جلودار و جہاندار و جہودار و جہودار و جہودار و جہودار
 حوصلہ دار و خالدار و خانہ دار و خانہ خمدار و خزانه دار و خجودار و سلسلہ دار و چوبدار و پلہ دار و آبدار و آبدار
 آبدار و آماقہ دار و استخوان دار و امانت دار و انبار دار و بادار و نسبت دار و چون ببرد نسبت دار و سوار
 پردہ دار و پیری دار و پندار و پهلوار و پیشانی دار و تاجدار و تحصیلدار و سایہ دار و جامہ دار و جامہ دار و جامہ دار
 دجانه دار و جانب دار و جسد دار و خولفتین دار و دھندار و داند دار و دشمن دار و دعوے دار و دکامدار
 دکار و داخدار و روچید دار و داس دار و حیدہ دار و مہز دار و راچار و ریشہ دار و رکابدار و روحدار
 روزہ دار و برزنیہ دار و مدفن دار و سرداری و امن دار و زخم دار و زخم دار و زلف دار و زلف دار و زلف دار
 زلف دار و زلف دار و زور دار و زہر دار و سالدار و سوار و سپہدار و سرفہ دار و سربدار و سلسلہ دار
 سولہ دار و شاخدار و خردار و دار باز رسن باز خیر شروسے مخالف تو کہ باہار می کند از سے و پیش قدم
 قد تو دار باز آمد و دار چینی جو یے مردت کشم رنگ کہ در طعم شیرین دند می باشد و آنرا قلم دار چینی
 نسبت گویند زیرا کہ مناسب تقسیم شریک نمود پند طفل از سواد حال شد دیت و قلم شد در چینی از حدیث
 تند سے فریت و دار اسلام و دار اسلام کنایہ از نسبت در البوار بوحده کنایہ از ذریعہ دار القرب
 چانسے مسکوک ساختن زدنقرہ در المرض مقابل دار الشفا کمال فحہ سے دل زدند خانہ در دست مبارک
 دار امید و مشورت چانسے کہان دار الشفا در امید و خان آرزو سے اندکی تفریح دل بنیدین دار
 آرزو ہر کس اس میں را چون کنند و دار الصیفت جہانکا نوز جہ جمال الدین سلمان سماء در صیفت
 انامش و کردہ رو کہ در قرآن باشد و دار البیاد و دار القار و دار الامان و دار القرار و دار الکمال
 ہر کہ ام مرد و غنیرا سے گز علم عرفان کس کا کہنت و ہر اکمال نشن را کہنت و صاحب سے
 تا شدم جہان خیرم بقرار بر انجواب و داد کے حیرت عجب دار القار ہی بحدہ است و عرتے
 کہ بہت در دار الامان خاشی است و خجہ ساین با صند بان دھند سخن خاشوش نہیں و در چشم شور صاحب
 ہر بی نیے محمد سالم کہ در دار القار زنگے بافتش کم سازد و خور سے سے شود تو کم آرزو بشہر دیار
 شیار بہت کان آرزو در ایما و سے بے سک بلای بہت از آفتاب تو و این نقد خوش عیار زوار ایما
 کیست و در چوب بسکون در چوب سے کہ جاہا بران اندازند کہ انی الملکات و چین دار کہہ جو بے
 بلند کہ در وسط میدان نصب کنند و در قدیم کہو کے ظلال نقرہ از ان سے آؤ نچہ اند و تیر اند از ان

در دار

در تیر اندازان سوار تا تحت کرده تیری بران اثر خنده تیر بر کس که بران میزورده است ان که در این بیست و پنج
 با عیداده اند آن در شب را بر بیل بر یکس و آن چوب را تیر کی قبایق کاچی خواستند تا انان بمن که
 بر جانت و گاهی بجای که وطن زرا و نرند و جید در مشق کماند از سه شاه نوشته طبعی تر که نشان کماند در حکم تو
 بود از کثرت سببم تو اسل بطریق قرص نور شید و خطره شاهی سے نمود و در نسبت و در قسم است کی چینی
 که تاک دکه در ان لغاتند تا پهن شود و در شهبایان آویند و در ظاهر تاک پهن است اشرفیت سے در نسبت
 بهار وحدت من به بار و در ترند حضور است به حسن تاثیر سے تن بر عروج دار چو منصور داده ام به از در نسبت
 چیده شده انکور داده ام به صاحب صفا مات اشرفیت اول دار انکور خوانده و کنه تره وقت در نسبت
 کمان برده و در اعلم با صواب عدم که بر کس عارت سازند و آن چوبی که چند بود که هماران با لاکه آن
 نوشته کار میکتد در انکشت شروع شفای سے اسرار چی وقت به در انکشت عام به می برز که
 بقا دره بیار به در در حجت زوی نزد شتام نزد عالم چار و در انکشت خان کمال سے بی در در حجت
 نسبت مخلوط به مشکوار از ان که مشجر به در کل بصورت کاف فارسی نو سے از در حجت و این در شد و تا
 شایع است مرزا بیدل سے از در کل زمین مشکوار مشجر به از بس دره لای کناری حکایت تر به در در نسبت
 بود عطف خدمت و چشم مقوم و قبیله گویند فلا سے با در و در نه بجای نام در انکشت سے بیچاره است
 که کچر عه از ان به منصور داده و کشته نورا کنه است به در دیگر کنا به در حکومت و بیاست شایع مشیر از
 سے انکه بیچ است چون می گذرد به تحت و تحت لغوی دیگر در به در و در کنا به از ملاقات و مصاحبه
 و در وقت و مراعت و با لفظ کردن و در میان بر افتادن مستعمل اتنی سے که چون رفت آینه در میان
 بر رفتاد در در میان به در هر دو سے آسمان کرد و میکم من سیم به با در شش کمال در در در به
 در ان نام با پادشاه ایران که با خواهی سکندر به دست سرنگان کشته شد و صاحب ثروت مقابل ان در قله
 کاشی سے دلا به فرقه هم نه که در طریق کاشی به سکندری خورد و از فاقه نه که در نسبت به صاحب سے
 که سکندر بوشیر کشته باک مار به بر حذر باش از ان سفله که در انکشته و از ای نام قماش ابریشمین
 که الان پشه سے با سکندر شبان آینه در می بر سه به چون حیرت به در حاکم در ای را به در کے
 یعنی در شسته باشی خواجه نظامی سے به پهلوی بشیر انکھی دست کش به که در ای بشیر اعلی دست خوش به
 در ای شب انقدر روز قحطی است لطیف و ملاحظه این لفظ در نقلیات آورده در در انکشت و در اول
 در در کن در بر ان دیر پایدن و ثبات و استن و بسیار مانده در در ترجمه خود ادراد است در ان
 در در بی به در در تخانی شکله و با لفظ کردن در معنی حقیقه است و با لفظ کردن یعنی نخستین میر حسره سے
 در خزان که چشم نر کس با در کمان را بر نیت به انیک انونی آب و سبزه در در ای ان کرد باز به من که
 از جان دست ششم و اون بنیم چه سود به ای طیب از پوشیامی مرده را در و کن به رنجت پس
 انگاه به تمام به در در کس نه نصیحت کجاست به صاحب سے با در عقل سوز داده و به یعنی من نسبت

بمسورہ حاجت آن خیم جنون قوی را + تنها سے درزم ترماخ اسیران زرتیم + زرداروی سیم کو بپوش
 شد چوانی + و فرہ کو برہے دور شدن بوا پناہ نام ہا شد و این در ایران شہرت و در شہرت سے بستی بود
 بیکش نرم و صاف + کار می کشی کردہ واروشی + دلہ سے این چنیرا کہ موسی وارو ہر سو + عیشا یہ اگر کشند
 ظرف وارو + صفش برامی و قول نوان گفت + دارم فکر تصدیقہ لازم ہو + و باروت و ننگ این در
 ہندوستان متعارف است و جدید تر تعبت ننگ سے نماید حکیم مسیحی نراج + زردارو سے او دشمنان را
 علاج + ظہور سے و تو تعبت توپ سے زبرد سی حبیب با + ہارو سے او در سخنان دعا + زنا سے
 و تو تعبت و شت سے قدم فستق روشن شد سے افاک ازو سے + چو دارو کے بنگ از جا سے حتی شہار
 و شراب دین نیز در ہندوستان و کن شایع است و ظاہر اور ولایت ہسم بہینی آورہ ہندہ + طورا
 خطاب باقی سے گزار شیشہ وارو کنی در قح + شود شیخ نظار مست فرج + مریض غم بادوہ و حجام کن
 جو اہل دکن واروشش نام کن + و تہ پیر و صاحبوہ با لفظ کرونی ستل بولوی معز سے در ہندوستان عاشق شدن
 شاہ بر کینک سے گفت ہر دارو کا ایشان کردہ اند + آن عمارت عیبت دیران کردہ اند + خواجہ بظاہر
 سے زردارو کردہ نردایم + ناز ہر دارو گیا ہی علم + داروی بپوشی دواروی مستی داری کہ مستی بود
 خصوصاً چون در شراب اندازہ مستی میفراید ہر خسرو سے تا ہر سے سابقا کزی جنبی بخوردند + دارو سے
 مستی میں آن شکل رادشاد بود + حضرت شیخ سے کہ با غور پوشش فرشتہ داری مستی + شبی کہ لب بحر نون
 تو پوشد + دارو کردہ دوارو خانہ م اور سے سے ہر صحت ہای آسب ننگ ا + زردارو خانہ خلق تو مرم +
 ظہور سے ہر دارو خانہ در تو اور دم ہر دارو + بسیر بوتان عاینت دست بلا گرم + دارو و غہ ہر دارو
 مقطع شہر دین ترکیت کذانی کشف درستان تصدک کایت و ستان دوست محففت آن دبا لفظ ہر دارو
 در دین مستل میر معز سے سے ہارو بپوشید ہر دارو ہر + ہی زور و پیش ازین درستان + کزن تادل
 ریح و دستش جید + جان درستان غیبت ہرستان + ظہور سے سے درستان مشق پر دارو سے بپوش
 ساوگی + سے تران پر دخت خط بر منو نیز کزن + نظار سے سے بید لیش زان دست ہای نراج +
 کز او اندہ کردہ کوشاخ شاخ + و با لفظ کرونی کنی زرد مشہور کردی حکیم رودکی سے زبرد تو من از کتی نعت
 درستان بردم + بختت مورا بچون فرید دن درستان کردے + دانشن مرد و ستان این کا ہر یک مفر سے
 ایہ چاکہ گویند خلائے زور درو دیانک ہر دارو کا ہی و مفر سے ایہ چانچر گویند فلاتی فلاںہ اوست
 سید کردہ صاحب سے تہای رفر دارو داخ زرد شوئے معلم را + تہای شب نشینہ گوشہ و از بر کند ہار سے +
 رہینی دادن چانچر کوئی شیشہ یا چینی تاشکی اعازہ دارو رہینی دیدن جون مرگ دانشن دین بخت ہر دارو
 چانچر دین بیت صاحب سے فلک برسوی مرگ جو اتان دارد + این کمان پشت ستر فرخوان دارد + ہر
 زدن علی خرا سانسے سے انکہ تر غش آج جگر خواہد داشت + ہر دم زرتیر کو عید و گر خواہد داشت + ہر
 و فرہ دادن عوامی زردی سے ہر نام داشت ہر دارو کلاوت حسن + زرد وقت صبح گاہ برو خندہ آفتاب +

آفتاب و خورشید سے برہمگس چشم نکاشتند + دروازہ زردی ککان داشتند + در حیدر خورشید روشن ادواجی
 مع صاحب سے باغوشکنے دو عید سرکشے دناز + سے بارہ دناز ان طرف کلا ہے کہ تو داری +
 دواجی نشان دواجی کہ میسوزند و بعضے یہ معنی حقیقت دیند و بعضے چشتین مجازد بعضے گویند این فخر شترک
 دست بیان عرب و عجم دق انت کرداگ کجا کت خا سسی در بند ہی یعنی سو حق است و چون شترک این
 دناز ان بسیار است پس منی دوم صبح دق اول مرجع باشد یعنی نمردن عزیز تیز آمدہ رفیع و عطا سے دواجی
 یاران محبت دناز تفاتی بدان + جو صاحب کہ شستن از جهان آمادہ است + صاحب سے کہ سنیہ کہ دواجی
 عزیز ان نیدہ است + اینک ہزار لالہ درین کستان کجا است + بہر تقدیر عالم سوز + عام سوز + جان سوز +
 جگر سوز + جگر تپ + جگر گداز + جگر نواز + سینہ ربا + دلخورد + شلہ خوار + کھوارہ یک سوہ + خام سوز + نمان
 زلفیات و مستطکرات و شکر گداز + زککبرگ + کل لالہ + برق + کوب + دقر + آفتاب + صبح + چرخ + مشعل
 زبرد + آفسر + لنگر + نقطہ + تہرب + تریاک + جام + سانو + بیاد + چشم + شہر + بار + گرد + باش + گرداب + مہرہ + نرد
 آئینہ + سرورق + از شہادت دست حضرت شیخ سے صلا از من تہیدستان ہزار محبت را از دواجی عشق
 در دم بر کبرجیب دکنار دل + بعضے گویند دواجی را با کبرجیب سے نیت درم سے بایست اگر گویند یا اعتبار
 برافروختگی کہ گویند چنانکہ کہیم سخن در دناز است تا درم شہا کہ نیتوان گفت جواب ہر گاہ در کلام حق آ آمدہ
 باشد آتہ تیوان گفت فیضے سے ز جہر تہ نہادن دواجی من غلط است + نہضت کہ شہر دواجی من غلط است +
 تاثیر سے بان رسیدہ کہ گلشن شرم ز زبرد دواجی + کلینت بہر من دواجی عشق بہرہ دواجی + ہر سے سو حق دواجی
 دواجی میسوزم + کورنہا است شب ہم بدوم انقر دواجی + ز جہر خون نیر دواجی عاقبت کتبار + سفید کہ قرار
 بر لالہ لنگر دواجی + ہی شود اگر کسیہ و شکر دناز کن + کہ است قیمت مردان عشق از زرد دواجی + بچخ شلہ
 دواجی کلاہ گوشہ شکست + چہر طیبہ ز تا نیر گشتہ انقر دواجی + باور کا شے سے غایب ہی ام کت طبع دواجی
 حجاب است + کے کہ جو خود سے کہسرا ان کجا است + راسخ سے کہسرو سے فروش ساغ دواجی + خلد آلودہ
 خاکسوز دواجی + کلیم سے فلک جام در دم کے دہ گرایہ از دستش + زرد پیمانہ دواجی از حسد از دست من بیرون
 بہرہ حضور من دروت نہاد + نقطہ دواجی نشان آفتاب + عا سے زرد بیابان کرد کے من سکہ بر دواجی
 نیت بزرقسم کل دواجی چون کتر زجاج + مردا بیدل سے کشتہ تیغ کجا + لالہ بود نیم ما + شمع در کجا بہر طرح
 فرا یازید + ظاہر اما تہ این بیت شرمزہ اجلاں سیر بہت ہونہا سے زرق کے زکی تیر کجا ہی خوردہ ایم +
 شمع سبزی بہر خاک فرا یازید + صاحب سے چہ از دواجی دل بی طاقت بار بار + این چرخ مصطرب
 در زیر داناں خوشتر است + خواہد بار چہ زون برق دواجی من + این کل سکہ گوشہ دستار میکش + از دل
 پر خون کہ تو این شہادت میرود + لالہ دواجی تابوت شہید ان سبتایم + منم کہ قیمت یا قوت دواجی میدا نم
 شترک را کبر شہر دواجی میدا نم + مفید ہی سے بہر رحمت پس است چون طار س + دواجی ما گرد باش بر ما +
 در صف سوختگان نیت کے مہر + کہ بود دواجی جنون سرورق دواجی + خراجہ ہفتی سے این کہ شام عجم

زهری که ملک میوزوم + بر تو خرمیسم ساقی که ثابت زکوبیای دلیخ + طبرکے سے پر کوهیسیخ دلیخ
 خار شد + مشرق میں اصفی است + کسترد و مجلس تقسیبہ جانان کرشم حاضر + پیر دلیخ عاود کریم
 فرنی نصرے دارم + مرود + نشان نازم ار چشمه سار دلیخ کماست + فیضی سے سے کوهیون
 تا نفس در دل سرگم شود + سینه بچون صبح در گرداب در نمی کم شود + زلالے سے کوهیونی نور بگن
 بعین بود + بجای کبرگ دلیخ و سنبل وہ + بر فردوز و شقایق مشعل دلیخ + زجاج کبریا مون تا دل
 دلیخ + فالص سے فریادان حشمت دلیخ در بیان حقیقت + حیب تر پاک است دلیخ لاله حرا اگر در راه
 خان آرزو سے زانہ گرم جنس و خار تقیین وارد + دل آشیانہ طراز سمنه دلیخ است + طغز سے در نزد
 محبت ہر جا حاصل ملک است + صدمہ دلیخ بر طرقت تیزنگ است + جلال اسپر سے درین نساہا کے
 زرد دلیخ بر دوزا + کہ بچ لاله دلیخ غرض سوختن خندید + اندازہ یہ پاک خاک پہان + از آئینہ سے دلیخ پیرا
 دلیخ سیاہی نکلندہ دلیخ کہ نزدیک پیشدین سیدہ باشد صاحب چشم غزال دلیخ سیاہی نکلندہ است
 در سر سبب سیاہی چشم سیاہ + تو + دلیخ پنجہ نفع ہا ہے ہر سے ہر ہم ناز سے دینماندن نوعی از دلیخ کہ نقل
 اسپان کستند و دلیخ را دلیخ مذکور جنس اسپان سلاطین مغربہ بود و غلبہ کا اشارت ہند بخرات بیخ تن
 پاک کلیم ہمد ذہب در تربیت ہست + عباس ثانی سے لگا کرد کہ دلیخ پنجہ شش وہ ہر کہ سر بر دوز طرقت
 کہ خورشید + دلیخ کا غنہ نفعی سازد کہ تمام دلیخ بسیار است ذرا نخلہ و حقیقت کا از سنگ میزد و در غنہ
 کہ از آبن میوزند و در غنہ کجوان عاشق پیشہ کا غنہ کبود را با لکہ باس فیکہ ساتھ ہست میوزند و در غنہ
 دلیخ از اہل زبان تحقیق رسیدہ ہا سے کاری نیاید نہ پنج خبر جدیدان کردن + این کا غنہ کبود است زہر دلیخ
 کردن + در غنہ نام کلی و تحقیق است کہ دلیخ بھی کہ زہر آمدہ و چون ملک مذکور در کسب دلیخ شدہ
 در غنہ نام کہہ اند مخلص کا شے + در غنہ نام دل دلیخ سپہ سالاری در دم + بلکہ غنہ نام نصب
 صاحب لای وہ + دلیخ یہ با جانور دلیخ کاند تر شدن باب بر کا خدیجا جا مرفقہ تناس مانند میل
 عمر کے کشت و مانہ + چون دلیخ آب یاد جو اسے ہل ما + دلیخ مسق نشان مسق سے بیانی
 یہ پنج شیخ پاکہ ہن + کہ دلیخ مسق بر تہان خارو + دلیخ دیدہ + پیر سے کہ با دلیخ رسیدہ ہا از علم ساق
 آب دیدہ صاحب سے مارا بر سیاہی کہ از سیر لاله زار + یک دلیخ صد ہزار شود دلیخ دیدہ لاله در چشم
 دلیخ دیدہ صاحب درین پیر + ہر لاله کجا سہر خون برابر است + در خار است لاله بید دلیخ این مہن ہا این
 لاله ہی بلخ ہمد دلیخ دیدہ اند + اعلیٰ دلیخ + سنگ دلیخ + آب دلیخ + دلیخ بروی گنایہ از غلام دستار
 نظامی سے حبش دلیخ ہمد دلیخ فران دست + سپہ پوشی زنگ زرقان اوست + دلیخ گا زران
 دلیخ قصار نشانیکہ از بلاد بر کنار ہر چہ کنند تا فطرتشود ویر حشر سے از ان کلیم کہ بر شک طور
 شست کلیم + زعت نقطہ آن زانکہ دلیخ قصار است خاقانے سے بردش سقا طون کہ در سیاہ
 ادبوری سرور + از آتش کردن رسیدہ چون دلیخ قصار آمدہ + بماند رکنی چون دلیخ گا زران ہرت +

برتن به گدازانیم رنگد بر روی آورد به و از علو بجم لام قومی از ذیل باغش را ارضی در صفت بهار سه سینه بمران
 زمین خود را شمارد که کونج و دغلو از لاله دارد و داغ زنده دومی که درام غوچکان باشد شگفتی که از غنچه
 او یک نفر مرده باشد و دیگر سینه مشرف بر زمین باشد بگوید بنوع داغ او زنده است اینهم بخواب برود و نیز دانسته
 بر مرده بانه میوزند بر سه عالم مراد توله و نگارند که شیبام گیرد بر دزدان خود سه و زوی آن میگردد از آنرا نیز داغ
 زنده گویند از اهل زبان به تحقیق پوسته خاتره انامانی سه از تراوش خون رنگ سینه بسنج به بین که داغ
 زنده ما را کفن در برگ گل هست و سید الدین رتسم سه شاد بهار و مجتم بشور سدا در گرفت چون چرخ
 کشیدانم زنده که در گرفت و در فکر از عالم دادگر دستگیر بودی سه خون که سینه غنچه گمان کرده است
 اکنون در آنس از پوست داغ گزشتین و قاعگاه در ایران است که اگر اهل حرفه بلکه بطلونان از آنجا مشور
 عمل خود حاصل کنند از عالم چو تره در نهد وستان مابین از اهل زبان به تحقیق پوسته دور مصلحت اشرا
 دیوان که آنرا در نهد بچری گویند و در شیبام که کاغذ یا بجا بپر رسد اثر سه فرد خون که چشم اندر نگاه دل
 رسیده و نیت دور را قاصد اشکم بخار آورده است و خان آرزو سه باغ کاه و نا معتبر حواله گیند و
 اگر زنی را مهر بر قباله گیند و در غدار و ارضی گنایه از محبوب داغی شدن گنایه از محبوب شدن
 در سو گشتن و گنایه در بین و از نیت که گنایه را در غنچه گویند اما داغ غدار کردن بیوب کردن صاحب در شوقی
 عرق مشرف نخت بر رسم که در غدار که نیت آن رقم ان را در داغ ساختن آب و داغ شدن آب
 آبن یا طلا یا ننگ یا تاب و دوده چند بر روی آب انداختن در این قسم آب مقوسه مدد باشد خست تا غیر سه درج
 پاک گوهر ز راه رس خواهد و چون آب و داغ گره در هر کس خواهد که از غنچه ضم بلازم بر سه آید که
 آنش داغ سازد آب را اما میوزد و داغ بر روی خ تهاون یا انان گنایه در آزار دادن شخصی که بار بار
 مباحب این عمل نماندی شود درین از اهل زبان به تحقیق پوسته داغ شدن بجاییت آرزو شدن که داغی
 ابرمان کلیم سه نباشد از روی صیاد و غدار درین و بریر چون بر دو عالم نفس زوین چست و داغ غنچه کسی را
 متوسسه سه مرزا صاحب سه تمام روز در داغ از غنچه مصلح را به تمام شب نشیند که شد از برگه باز
 ظهور سه سه چو با عارفت دقت تقابل شود و دل او داغ نیز جامل شود و داغ در آتش بر پیچر سه
 در پیچر سه حقیقت است صاحب سه ز دست رنگ بر درخی که چنان در جگر دارم و بجا که بزم لاله را
 بشود پیدا و طالب سه سه هر کس فن که دیدم و داغ که زورترین داشت و داغ بر چشمان و شستن
 یعنی عدد کردن و پسین حقیقت است در داغ درین لازم نه درین مقابل داغ ماندنی است و آنش سه
 شبهای دوریت ز که بر رسم سراج صبح و زنی مانده در شب بے کو داغ صبح و کلیم سه ساقی زنی
 که درت دلی کم میشود و بشنیدن که داغ لاله زیا ران نیرود و مرزا صاحب سه از شیبام نرمان نیرود
 گویه ستادی که که داغ غنچه نرمان دلهار میوزد و ظهور سه سه در علم ز سینه داغم بر چشمان و از زور
 بنام شکرم پیشمانداز و داغ که من ز پیچر سه داغ غنچه پیچر سه داغ بر دل از زنی بر که ظهور

دانش سے تیردوانغ ہم نشینان زین کستان می بریم ، در سبک روحان پر بسے کل سفر جهان خوشست ، سلیم
 سے ولم بر غیرت کشت باغ میگردد ، چو لاله دامن در آب دوانغ میگردد ، شمالی دوم در دوانغ دانش گذشت
 دوانغ داون دوانغ زون دوانغ سوختن دوانغ دوختن دوانغ کستن دوانغ چیدن دوانغ برسم چیدن دوانغ
 بر چیدن دوانغ حسیدن دوانغ کشیدن دوانغ اکلندن دوانغ کوشتن دوانغ نهادن دوانغ افتادن
 بستن یعنی دوانغ نشانیدن لازم نہ با ترک نشے سے درد تو در تمام بدن جای جا گرفت دوانغ تو در میانہ
 چو دانش کشت ، غیر الدین غایب سے چو دوانغ کز چشم نشسته بسینہ ، چو شہکار کز چشم دیدہ بر رخسار
 میدیکر سے تا بر کلت نسبہ کہ پین نشسته بہت ، صد گز دوانغ بر دل حیران نشسته بہت ، صاحب سے
 دوانغ سے بکل بطرف دہم افتادہ بہت ، چو مینا میگشے بر درم افتادہ بہت ، کوشش تا دل تاج سے
 بجان نگداری ، دوانغ لغوس بتائید جان نگداری سے ، دوانغ محرمی منہ برودہ قابل سوال ، تو استحقاق
 گوید چہ سائل بہش ، مذہبے کوشش دوانغ مار چکر گذشت ، از شرم لاله پاسے کجہ و ککر گذشت
 بچو دوانغ کلا چسپہ ، است صاحب بر چکر ، آہ باز میگردد تو مید از در گردن شد است ، میر خسرو سے چو دوانغ
 چکر میدہ ہند چکر ، ز خون دیدہ کہ بر جام دوانغ می افتد ، نعل و کون زودہ بہت بلبل ، بر رخ آب پس دوانغ
 سن ، مخلص کاشے سے بزم محبت گرم خراسے شمع آئین بر فروز ، دوانغ را در سینه نشان ناکہ را آواز کن ،
 علی قلی بیک علی خراسانی سے ز بس دوانغ تو بر ہم چیدہ ام در سینه سوزان ، چو دوانغ اہل دل مدش شد کجانی
 ام مشب ، چو خوشتر عین دلہ شایع حسن علی سے ، در دل نہا در شکرت دوانغ لالہ ، ز غیر خشت
 خط تو بر باد نالہ ، نظارے سے چو صبح از دوانغ روز بر رخ کشادہ ، حق بر پیش دوانغ خبر نہاد ، فرود تا دوانغ
 نشان بر کشتہ ، حبش زین سبب دوانغ در کشتہ ، عاشکوی پہنے سے سحرانہ شدم صہانم گرم بودہ
 شکر بر بنیاست از دل دوانغ حیران کشت ، کمال فہ سے دل بکشد دوانغ تو بر کھنہ سینہ را ، در کوشش بسینہ
 غلام کیتہ را ، طہورے سے ز بر نازہ کن عیش پر ام را ، کوشش دوانغ خود کو را ام را ، نجاشی تراوان رسم
 توان ، پر بیکار در کرم شو کجان ، کو کوک شافتن بس تفت تاب ، کشد دوانغ بر جہہ آفتاب ، کو کد سینہ
 کوشیدہ این باغ ، کہ چند بران نعل خوش تو دوانغ ، مفید تجی سے جل صد دایم زہرہ کار کا کل تیوان بستن ، پان
 تا محبت کستہ کل تیوان بستن ، ہند دیگر فطرت سے کشیدم نالہ از بس درخت نی در فغان آہ ، بدل دوانغ
 تو چند ان سوتم کاشش بجان آہ ، طالب ہنے سے سینہ باز حسرت شکر بر رخہ زردون ، بیکر ہر طرف
 در دوانغ شکار سوتم ، شائے سے خوشید تا ز دوانغ غمت سوخت بر چکر ، تا شد سینہ حال ترا بجز کینہ
 سلیم سے در عشق لالہ را سبب اعتبار شد ، دوانغ کہ البینہ صحرا کھنہ دایم ، دوانغ بردست بر صحن شکار
 عاشقان بہت بیرجانت سے بروی کجہ گز بزرگ کل دیکر تر بند ، چو شاخ گل خار در دست عاشق دوانغ
 تہای ، نیم مراد کوی آشنای تابے آخر ، زرد دوانغ چہ اپنے را بہت خوشی شہرام ، درد عالم ندرین لادا
 سیاہ از ناکے ، دیدہ بچون دوانغ اگر بردست کس شد مرا ، از بوستان شایعے دیکر چو کھلا چیدہ

چیده و در استغین کس دست را در وقت نینیم لیسپر و دان ساختن اوان کرون نشان مذکورن با ایاغنی سے
 اتش بخوشم نعد میرا و پوجید و اکنون که اوان که چزا میکند و قدسی سے دلی که عشق نکوشن پولا اوان کجاست
 خرد پید که خاکس پچراغ کجاست و وحید سے تابر گرفته ندرخ خود نقاب را چون لاله اوان ساخته ایشاب
 دام تر جبر شیکه چشمه ریشبات اوست سلیم سے خالی تو پوج طفره زلفت تو در باست و این دانی چشمه دام آب
 داده اند و دام کون و دام شدن نظای سے مرا خواند سے و خود دام آد سے و نظر خنده تر کن که خام آد سے
 دام نک اسیر سے پرسیدش ز صید لب خود کن و گفت و صیا و را دام نک میوان گرفت
 دام عنکبوت تنه جواه داله بر سے و در هر کس که نه هوای دل شور کے است و هر کس که کسی پتھی است
 بے رویتور و مان چشمه چشم و کوی در دام عنکبوت سے کسی است و در کجا و دام کشیدن خراج آهسته
 سے هر مرغ دل که زلفت تو می سازد ش پاک و از دام کاه کاو نه مراد میکند و دام نهادن عدم چین و دام
 کشیدن و دام زون ماند اصق یعنی تاثیر سے صید قوتی که راز خاطر غن ککی و دامی از زلفت تبا بل
 ناستاد انداز و استاد فرخی سے ایچد شکر است به ان زلفت پر شکن و از آن چه نیش است که بر زوار من
 در میت اگر ز پنے دل تو میرنے و دام در هر که زهر دل من زنے زن و حضرت شیخ بے یاز طقم تردیدار
 یار داشت و دام کتان لیکه قناب بی زوم و مراد حسن علی صغانی سے هر که است از ره عشق و عشق
 اصل بر اه غن لیبان دام خاکوشی کشید و قاسم شکر بے سے فاعل مشورفته دوران که در جلیت و دام کسیر
 نجاک سیاه کشید است و طرفه سے چیده و برابر شیار سے کی سبب و خوشی رادر خانه خار میباید
 کشید و مراد بیدل سے کلر خان دام کتا و از صید الفت چیده اند و هر کوشش شکی که چشم میرد جام شکر بس
 خواجه شیراز سے صوفی نهاد و دام و مرقد با ز کرد و بنیاد که با طک خد با کرد و بر و این دام بر سر که کرد
 که عقبار انبه است ایشیانه و دام باز چین و بر جم چین یعنی دام برداشتن خرد چشمه از سے عقبا سگار
 کس نشود دام باز چین و کجا بجا بنده باویر است و دام و دام و دام و این دام کسستن
 هر که ام بودت صاحب سے چه خاک بر سر بیامی که نامیر ب و هر که دام کست و سگار رفت که در حضور
 سے و دام تاریکه بر صید ما دیگر صاف و تاشده آزاد خورد استا که دریم در رفت و بی بند لیبان و اسلام
 زرنے زمار نفس اوست دام و دامی صیا و سندان در پشت و در کار چیزی کردن یا به دام مشکین که یاز
 زلفت صاحب سے این و دام مشکینی کون در کون او دیده دام و آهنگی مشکین شو ز زو سے و در خیر و دام کنده
 نفع کات تار کے طایری که زور پیش از دام بر آمد پیشه ملا فیضی سے اسی سناخ کل شکسته طرف کلاه و
 و سے شان دام کنده زلفت یا و تو و داماد مقابل عروس و در عروت نه که را گویند که اورا دختر دوده است
 لیکن بیستی در کلام قضی یافته نشده نیز استن تاثیر سے دست کے فقر ز صید و اسان تاثیر و این عروسی
 است که خون دل داد کند و حافظ شیراز سے محمودی صید از جهان است نهاد و کاین مجزه عروس هزار
 دلا و است و نفع شیراز سے شکایت کند و عروس جوان و هر کس که دلا و نا مهربان و دامادی

شادی کند ای گانه را هر کسی نیز گویند ملاحظه از سپه و نادای پر و نام مشب ساعت عشق و در هر کسی خانه
 فاکوس چاشنی را و در این مقابل گریبان دانسته فرید علی و دکان مشیح آن در بنامست پنهانی در این مگر اذیت
 نیز گویند چنانچه بیاید و چیده بر چیده که تا و در آن فراخ بلند صفات است در این آه در این اندیشه در این گرفت
 بسیار در این آفاق در این افق در این بیابان در این ابر در این بهار در این باغ در این بر سر در این بر سر در این
 در این توغنی در این جهان در این جو که در این چشم در این چرخ در این حیات در این حسرت در این حسرت گاه
 در این خاک در خاک گذشت در این خدمت در این هم در این خورشید گنایانده شسته ز قناب فلک چهارم و
 ندر در این خیمه در نند به شمع شهرت دار در این دریا در غلبه شدن به آگه شت در این رشت در این دولت
 در این دل در این روزگار در این در صفا در این نور که در این رفد در این نور حساب در این زمین و
 در این نوب در این زلفت در این زلفه در این زمانه در این ساحل در این سی در این نیکوین بیاید در این
 در زرد اندوه بیاید در این سفره در این شهر در این شفاعت در این عشق در این شمع در این شب مثل دل
 شب کنی یازدهم آخر شب در این مگر در این صبح در این هر صرد در این علایق در این غم در این خدمت
 در این صند در این قیامت در این کوه مطلق جا سگه در پای کوه واقع شود و فلک اضافی نیز آمده در نند کوه
 در این کوه بسیار در این کعبه در این گشت در این کان در این کف در کینه نال بیاید در این کفن در این گشته
 در این گشتن در این کلزار در این گل در این لب در این لاب در این گل در این زکات در این مقصود
 در این مطلب در این مهابت در این چشم در این منزل در این نگاه در این ناز در این لسیان در این دل
 در این وطن در این آموخ در این محبت عائبه سے دست بیاصل صاحب اگر گناه است و در این
 دولت آن زلفت چلیباست بلند و از رسیدن و خیال چشم آن و شش ترال به سینه تنگ او امان بخش کرده است
 شایع گوید سے از زخم غم نبود جز در تن و چون در این سبب زمین بوس سکیم و نظامی سے و گرنه بایز و
 که تا بود ام و بی در این لب نیا لوده ام و شیخ شیراز سے جمد کریم تا نیا لاید و نجات در این بر نیر و
 ملاحظه سے در این زه گشته ترای زاهد زمین در گند و آلوده چون سازم در گانه تو به استغفار و
 سیدی محمد سرفه سے در اسم تر کرده طوفی نئے که در معنی کبیت و موجود بیاد موج حله خار سے من و نیا
 صاحب سے در این شب راز فطرت گریا در سوسه است و در تاسف در این آه سحر بایه کف و ملاکسم
 مشهد سے سے قاسم جو بجای بود در این سینات و دستی بر کار در این در حساب گیر و کمال
 اسمیل سے تا در این قیامت در پیکر بکشد و پیرا سے که بر تده عثمان بریده و خواجه جعفر سے مر است
 هر قره سخن بار دیده مسکن او و لبان خیمه که باران چکه نذر من او و ابو طالب کلیم سے اگر نسیم ریاض
 وطن بوس دار و نیال در این حرکت استخوان بر دار و صاحب سے سیدت جنوم و او که در ترل نیا نام
 کنار دشت راز در این محل نیا نام و مشکه فلیح راه عارفت را که میدار تر و غافلان را خواب و دکان
 نزل می بود و صاحب کشید شعله نزل آه تازه و کل کوشش لاله زو امان گشت ما و ملاکسم مشهدی

ملاق سم مشدی سے سواد شہر پر پوزند و زند ان است + چو لاله دست من دوہن بر باہن است + بیکرت نیت
 کشم پادرا + کم ز پیر پائے خوشین و لمان مکررا + جناب سراج الحقیقین سے در دم ہر گاہ تہا گوئے مجنون گذشت
 چاک جب من چوسیل اندام من امون گذشت + مرانا سچے سے ز شاوی دہن بہت پریشانہ میگا از روزان
 حکمت خواند + ملاحظہ در تعداد انوار و در تعریف نوشہرہ کشمیر سے والد شدہ بر فضل تو ترش بیان + بہتر
 ز بہر گذشتہ یام قران + زہر بس پاک است خاک دہن کو شش + سرور قد مشس نہادہ صد آسب ان چہ ہر ز
 رشتہ دانش سے ابراگر در واد کے سیلے بارہ کو مبارک + دہن مکررا ہزار گریہ مجنون تراست + دو جان کشمیر
 لالہ پربان مینوم + آخرا ز و اما ن دشتے خون پاکل سیکند + صفر علی از جا سنگد ل را در سنگد + نصیبے کل
 بین و اما ن کلشن چند سنے وارو + بشیر از خواب غفلت باغبان بیار خواہ شد + مرا از دولت کل صین
 و امن گزار خواہ شد + پیر من سے شکست بہار ز شرطت گذار تو + ماہ من بیا ز تو رہا گزارد
 بو نصیر ہے بد خشانے سے آن بحر بحر الم عشق تباہیم + کز اذ نہ کہ بلا ساحل باشد + شیخ ابو الفیض فیضی
 سے بردمن اگر گشت خاکش + از دامن کہہ کرد پاکش + میرزا ظاہر حمید سے غوط زن در بحر جان
 کز آب اگر خواہے دگر + زانکہ دایم دامن ساحل بہار خار حس است + بخت دل از فوہ انکشتان می ختم
 بے ریاضت کہ از دامن کان می چینم + صاحب بہار در شش کوشتہ برین زنی دیار کی کشمی را خدای سبحان
 با درین سچ روز مر لو با کردا بندہ درین پہلو دار کنایہ نہ دو متی فواج کہ عالی نرد ظاہر و در دظاہر از واریع
 باشد نہ در دامن گذشت دامن ترعدا من آلودہ کنایہ بیصیت دکلاہ لا ترعد من دامن آلودہ کنایہ از
 عاصی و گنی بکار بود نہ در دامن گذشت دیرین قیاس دامن ترشدن دامن آلودن پختری نہ در دامن گذشت
 پاکہ من + پاکیزہ دامن + ترشدن دامن + پیش دامن + تر دامن خشک دامن + دامن خشک دامن + پاک
 کنایہ از صحت و صلاح دامن حمیدہ بالا زون برداشتن دامن حمیدہ بود و محمد طہر کا شے لخص بنقاش سے
 شکن طرف کا مشس بنظر انقاش + دامن خمیلے است کہ بالا زوہ کند + طامح شریف و در انقاش
 آئے سے در حیرت صفت بر کشتہ نرکان سیاہ + دامن خمیلے است کہ بالا زوہ اند + برام کوں
 در بختن و در فرختن بہت کالب سے کہ صبا ز دامن نرکان کل انقاش کشم + و بچہ دل در استن وارد
 بد انقاش کشم + دامن چاک بون دختر و مکرر نشیان لیران سمول بہت چون دختر خود را یکی اندانیا سے
 قوم نادر کستند و لادرا بطنبندہ کہ بہت خود دامن دختر چاک کہ دامن ریشگون زوہند گوئید سپر فلان با دختر
 بجان دامن چاک بہت یعنی نافرود دست قبول سے + بر سر سایہ برگ تاک بہت + کے پروایم
 نگر و شش افلاک است + ز اہم شش چہ سیکند مستے + با دختر نہ قبول دامن چاک بہت + در سیکر
 کنایہ از صاحب و مقرب دہی در اہم چہرے کے کہ موجب سکون و شغ چہری باشد و جید سے دامن مطلب
 تر کہ تو تم آمد بہت + پاسے در دامن باشد دست و چنگہ نا + صاحب سے با خواہی ہی ہی برد نشین

به مبادی و ام ... سبیل تواند گذشت از خاک و این گزین ... چون تو بگردن آمدی از بند و زنده ای لباس چسبیده
 نودست ترین کو خوار و این گزین ... و سبب دیگر در خاک و دیگر گذشت ... دامن سوار طغی که مرد و این را از زود
 خود بر لود ... که در خوار و سوار تصور نماید صاحب سے که ز جولان بازماند آسمان طفل طبع ... خاکدانق بر را
 و این سواری کو مباحش ... در مصف مردان بگردان سکنه ای برودن ... در زگردون کو که در دامن سوار ... نیست
 همان که در دامن زار از عالم آینه زار طالب آبی سے شام غنیمت کا شوب بود تیر تراقتار شد ... نو
 نیازان جنون در حیب دامن زار شد ... و زار بیدل سے حیرت بر دم بکار آوا نیاست ... کلفت اثر بسیار
 تا در نیاست ... آینه ای بر دامن کده میت ... خاکت بسوز غبار ناد و نیاست ... ولان در زاری م طوری
 در تعریف اول بار از کسی را که بینه چون خاک پست ... به لمان در زار نشین کند دست ... و دست می سرزند از زار
 که آرزو بتاریق و مقرر گویند حیرت سوره در این شهر راقی آن شاه فکری داد ... که بر سر آستان
 دامن و داد ... و دامن برگزین و بر چیدن و جمع کردن او نفس کردی تاثیر ... و از گزین دامن چیده ایم
 دامن رنجی است که بر چیده ایم ... در شرح سے نول تا صبح مشهرون حسرت بخش خوار و زود ... خاک شمشیر
 چون رسک بر گردانست ... و حیدر سوار و این خود را بزرگ نام ... بی زار و این ... صبح از دیناکی حیدر مردم کرده اند
 طالب آبی سے چو حسن برق قبلی نمود موسیایم ... و چو صبر و این اندیشه حیدر ایوم ... صاحب سے فغان که خوار
 علامت ز تیر دست ... و لمان ترا و کوسازیم جمع و این را ... و این کسی گرفتگی کایه از باز و نشستن کسی را از رفتن
 خواجه شیراز سے کور شک نام پہلے خرابی داشت ... اگر خون جگر میگرفت دامن چشم ... و متابعت
 و پیر سے کے کردن پر خسرو سے پر کردن دامن پیران گرفت ... کنج بقازین ده ویران گرفت ... دامن
 با نئے گرفتن کنایه از کوشش و خلوت گزین دامن برداشتن حکیم سے اگر نسیم بیاض وطن موسیایم ... دار ...
 نیاند دامن خراگه آسمان بردار ... دامن فشان ... صاحب سے کف پر آب پیش نیست ابراهام ... نظر بکشد دامن
 فشان در ریغ ... و دامن نشین در پیش و از هر کسی سے فراق تو دامن نشین کرد و دل را ... بطوریکه آورده
 نشین را ... و دامن بندان گرفتن و دامن بندان کردن کنایه از بجز و فرودست کردن دینز بربعت رفتن
 و گزین دیرین لباس دامن بندان کمال غمده سے بر ما خراگه کف پاتو کفشد ... دامن گرفت اشک نه ان
 دامن رفت ... کمال آسپیل سے گرفت دامن گردون بندان ... ساره در پله کفک دامن با پیش شیراز
 سے بنالیه تاز خود نینهار تیر ... جلا نداد دامن بندان بگیر ... خواجه جلال الدین سلطان سے حاجت صبر
 و قد هر تیر کان رفت ... و دامن حدش ز بجز بندان گرفت ... میر خسرو سے زان فریاد دامن و طاک دامن
 گرفت ... که پله شمس بوس دامن بندان میر سده ... بجهاد بر ناسک استین تیر ... بر دامن بندان بر مگر
 و لش را خازنم در دامن او یکت ... و خرد دامن بندان کرده بگرفت ... و دامن کشیدن و دامن فشان از
 چیز سے در خبر سے کنایه از خوشن را در دامن نشستن از چیزی براج سے بوعدت دین و از دوی با لغت بارم
 که مرد زنگریانی من در دامن کشید از من ... خاقانی سے جان فشان در آرد ... و راه کو ب مرد و پیش ...

تماشای باقی چو دامن بر صفای زمین دامن چو غور سے سے شرمی از محبت غوری جا بگوسی تا بگویی چو بر کم بویش جهان
 دامن استنا نشان چو عید الواسع جلی سے تو انگی گمراہ بقصد قاضی است بہت چو کہ بر تاع خود جهان کشم دامن
 طالب کلیم سے نہ بین میر جان فز کل خدا ان از من چو یکشد عار درین باد و دامن از من چو سلیم سے
 دار چودے کہ ہے زہر کشتی کشید + ہر کس کللی از کل داد و دانی کشید دامن بر چراغ پر کشیدن کنایہ از غفلت
 چراغ کرون بر امن تا سبب با دامن صاحب سے چہ شد آن لطف کہ گر برک کلی سے چہند چہ ز لعل سوزان
 چراغ دل مای پر کشید + دامن زون چراغ را و بر چراغ زون و افشاندن کتاب از چراغ کشتن اول در آستان
 بروہ کہ کشیدن کشت اترا سے با عمارت سازش روشن زود دول + اعلی چون بر چراغ زندگان سے
 دامن افشاند + طالب کلیم سے آنجا کہ فصیح بود تیرا فروخت باغبان + دامن زندہ چراغ کل فرد سیدہ را +
 علی قلی بیگ علی خراسانی سے روشن نشود شب با علی مکر + این نالہ در سحر چراغ محرزہ است + دامن
 خود بر امن کیستن دگر کہ کشتن محافت و سعادت ہم کردن میر خسرو سے چہ غیرت از چمن گل چون بود چو نہ
 داشت + بت محکم دامن خود اگر کہ دانش + صاحب سے چون جلوہ کنی از در جهان گرو براید چہ بست
 یہ امان تو دامن قیامت + میر غزی سے ہر کجا شوریدہ را ویدہ ام چون خوشی + بدستی را دامن اندر
 دامن اولیستہ ام + درویش والد ہر دے سے گریستہ ز چاک ددر ایران برون آرم + اگر چہ پندہ
 زندگے دامن بدانم + دامن بہت بر میان برزدن اور دشوار اختیار کردن دامن کیستن دامن بر میان
 شکستن دامن بر میان زون دامن برزدن دامن برکزدن چہا شدن برے خدمت دامن
 ملازون دامن بر میان محکم کردن دامن بر میان گزہ کردن دامن برک سخت کردن دامن برک
 چہ چون دور کہ کچھ ن پرکستن دامن بگر و بند کردن دند بگر نغم سوار یا کارے دیگر خواجہ حسین شانی
 سے یہ اصلاح خلائق زانہ بند شود + ہکے کہ دامن کین دور کر گچہ + صاحب سے جان ز لب زندگ دامن
 برک بچہ نشت + کہ حلالی خواہے از یار اوقت است وقت + ہنر حسن بنو سے نہ بستہ بود کر +
 کہ چشم من میان دامن نگاه شکست + شونجی چشم نوالان پانے خواب آلود شد + چشم تو را بر میان دانت
 نرکان ز شکست + دگام اولین گراہ بشکند + رہر کند جو دامن خود بر میان گزہ + جمع تاکر دیم خود را
 نو بہاران بختہ پرو + در باس عین می بایست دامن شکست + طالب سے دامن آہ بر شکن طالب
 گراہ سے جہرہ آہ نشست + وحشی سے مدعی خوش کرد محکم بر میان دامن سے + و تمش بادا کہ گیرد
 سخت دامن تر + تاثیر سے سرد گر جلوہ آن قامت کو زون بیند + نیزند از پہلے خدمت کرد دامن را
 غور سے سے بشونجی سخن دامن برزد است + گل سیراز از بر زودہ است + طالب کلیم سے چون کشتے
 خیر تقیم بر میان دامن مزین + دامن آلودن بخونم خونہا خواب شدن + سلیم سے درکاب آن سوار
 مست می خواہ بود + سرد دامن دندہ از بہر چہ بالانیزند + سلطان سے مفردان در پیش شکر استاودہ چو
 کوہ + بر کشیدہ تیغ دامن سخت کردہ بر کر + از سے کوہ از صوا زودہ دامن خدمت بر کر + تا تواند

از دو جهت زهره زود است زجا + بر وی سے ذل کو صبر و امن بر میان بر زن کہ کہیم + کمال آشنای آتش از
 بیکانگی آتش + بر او تمام موسی مختص بقدم سے بلا زده ز شوق تا شایبے عاصمت + دمان
 غیرت سبب تمام نور صبح + علامت شریف دل علائح حسن علی آبی سے قدر شہرت صفت کفایت نرکان سیاه +
 دامن نیمد لیسے است کہ بلا زده لند + مدین بیت جلال اسیر دامن بلا زدن یعنی بلند کردن حقیقت است
 سے خاطر زیر فلک زین پوشش است که گرفت + دامن این خیمه کوتاہ را بلا ز زید + دامن صبح پاک کردن
 کنایه از آماده شدن بر اسوار دامن در پادگان کنایه از گنجین و مضطرب دامن زهر با کشیدگی
 از پوشش کردن دامن را زهر با پاک کے خواجہ شیراز سے تا دامن کفن کشم زهر ہے خاک + باور کن کہ دست
 زهر دامن جاد است + دمان رکتہ شدن مراد است قدم رنج کردن طرز سے از زمان گوشه ابروی ترکیب
 بیخمت + کہ پہ پہ سیدین دل زین شد و دانش + دامن در زهر با کنایه از مضطرب و سراسیمہ سے از این آردنی
 غمہ تمام شد + دامن در زهر پاد دل عالم شد + دامن بز زمین کشیدن عرض رضای طون ریح و اعط
 در ابواب الخان نوشتہ از عادات صنادید قریش مر ب چنان بود کہ جامہ ہا کے دراز سے پوشیدہ مذ دمان
 زمین میکشد نہ دامن نشان زہر کے درخت شان می شہر دند چون با سخ مناسب سلطنت کن نمود ان
 شیوہ تنوک میخوردند دامن را کھنڈن طبری سے ریخت بر دامن دمان بر رخ بر کن + در جلا کش
 دیدہ اما جسرت کوڑ + دامن بر آتش زدن دامن بر دامن زدن کنایه از روشن کردن آتش و افکار
 از با دامن با تو کاشی سے لکھا کرم تو زود و زینے ترا کھن + کہ بچر شکلہ بر آرد و خست ہے تا سرین
 طالب ہے سے اگر سوزیم جو عروہی کھنوشی رسد است + ماکر آتش حل از زہر دامن زہر ایم + دامن کن
 شعلہ بر آرد و خست شدن آتش از با دامن + عید سے شعلہ سوز و خار را از زہر کہ دامن بخورد + ہر کہ عاشق
 شد برہ آتش بر من ناز کرو + دامن ناز سے کردن پاک کردن از آلودگی سے خواستہ سے دلا بون
 جگر دوشے ناز سے کن + در آب دیدہ من خیزد آب بازی کن + دامن شرون مردت طالب ہے سے
 در شعلہ پنچہ ذل لا اور کجگر + بر بز زمین کہ دامن نرکان مشرودہ ایم + در اوت دامن کسین کہ مقابل
 دامن کتا دن است ہرز صاحب سے زینجا دامن امید ایدودہ کشاید + بیدر برین چشم چون دستار لڑی +
 دامن خان کشادہ است مزین است یعنی جو زود و فیاض است لیسے سے سے صلا کلام است
 کار سے بیکام گردان + دمان تم فرحست دور کے تمام کردن + سلیم سے دامن کچین زانج است ہے
 اسیران قفس + کر کے خواہید بود از شما تقصیر نیست + دامن کتان رخن نیاز و بخت رخن بجا بچہ شیوہ
 رعایا است سے شدن جان جان جهان دامن کتان چون از چمن بیرون + روان شد جان مرغان چمن کوئی
 زن بیرون + دانا کو کیا جسم جس است و دنیا اطلاق آن بر جمع و مفرد ہر دو صحیح شدہ خواہد نظر سے
 سے زندانی کے مرد مردم شناس + طلب کرد کہ کس غار و ہراس + یعنی از جامع مردم دانا و اگر گفتہ شود
 کہ دنیا سس بسا میباشند مثل زہر نقرہ وجود گندم مردم و شیر و آب و مٹی و دھات را بطریق جس

جنس استمال میکنند بطریق وصف تا این کسی بیاید چنانکه گفته شود که از مردم دانا درین شهر کسی تویرم پس میگردد
 که گاهی بصورت رازک کرده و بصفت قناعت میکنند چنانچه فرمود گویند بی فریج لروده نمایند و بصفت ذکر
 کنند بی معرفت لروده درین تقدیر مراد از دانا مردم دانا باشد خامه در میان کاهی بصورت رازکند
 کنند و بصفت راقیم مقام او کرده و تند چنانچه فرمود و بصفت گویند بی فریج بی معرفت مراد از دانا درین قبیل
 است ذکر دانا لروده مردم دانا و آن آفاده معنی طرف کند چون آید آن گوی که آب باران در درواید تشنه
 نقل بریزی سه دو گره است بر وقت شرط مجلس با قینه سخن این دستور مسکن آن چینی چوب تر اندر
 میان جام رقص و سیکه چوب کگل از میان آتش آن آینه دانا باج دانا بسیار تر دانا دانا مردان
 تخوان تیروان تاریک دانا زرخندان تیزوان تعلدان جامه دانا جرمه دانا فرودان جهره دانا
 چاش دانا چاشک دانا چشمه دانا خاکه دانا خاندان خرده دانا خوان قدم دانا راز دانا
 ماهان روشن دانا تابان زبان دانا زبان دانا زبانه دانا کبچ دانا درم دانا کگل دانا کرشمه دانا کمال دانا
 کلدان چقماق دانا زنگیان دانه دانا کبچ دانا درم دانا کگل دانا کرشمه دانا کمال دانا
 کبدان نم دانا دانش علم فضل دانشکوه دانش پیرودانشمند دور نشوند دور آشوب دور دانشی
 دور دانش پژوه دور دانش بیج دور دانش پست قریب نبی هم نفی می دیر دستکوی دور دانش پست
 پیردانش پست دست شاه از گفت آن مرد دانش بیج فرودان بر جا فرود پیر پیر دانش پست
 کبدان دانش پژوه نوچه زنده دن شکوه فرودسی می بود دانشمند دیم پهلوان فرزند کس
 پیران میان جوان پسر و گریز قوم زابستان نهد دانش نام غلستان طیان سه جوشک
 این قرال دانش بود پس آنکه زنده فرود برود میر خسرو از زنی حبت در ده بیت شهر و خیزد در ده
 دانش پیر و عرنه سه خاندان رتوبیسه را کک دانش تو خاتون بود دانش آموز ناگ
 خابیر الم یقین در شرح این بیت سه تریه ترین دانش آموز ناگ از دانش قلم رانده بر لوح خاک
 میفرایند قلمی خاندان کینه ارکاه یعنی فاعل آید و کاه نمی مصدر چنانچه لفظ که گوید است در محکوبی گویند دور
 کفکوب یعنی کفن مستعمل است درین تقدیر دانش مورب دانش او سخن پند پس اگر گفته شود که صیغه امر مطلق
 این دو معنی آید بلکه بجای که تخارن میگردد و لفظ ماضی که هم یعنی مصدر مستعمل می شود مراد معنی مصدر میباشد
 ر جای که تخارن لفظ دیگر می شود یعنی فاعل می آید و این لفظ دانش از قبیل دوم است پس آموز در این
 مصدر می توان گفت بلکه نمی آموزنده بایه و است جواب میگویم که بی اکثر در استیالات چنین است لفظ
 امر به آن قران صیغه ماضی هم یعنی فاعل آمده چنانچه در خبر که سه شنبی همان مجلس اندر کرد و ناگ نبون
 آفاده معنی صاحب میگردد قبیل غناک فرخاک پس دانش آموز ناگ یعنی صاحب دانش او سخن پند و زین
 قبیل است شکر ناگ در بیت شوی خوش استمال است که این لفظ پاک بجای ماضی بود و مؤنث میباشد
 دانش آموز ناگ دانش آموز ناگ دانش آموز ناگ دانش آموز ناگ دانش آموز ناگ

گردید لفظ دانش آموز یعنی دانش آموز غده دانش اموخته شده بروداده از علم دست آموز که یعنی منبع پرست علم باشد
 در کتب آمده است پس در بیت مذکور یعنی اول باشد در بین بیت که هم از خواجہ است احتمال برودوسی دارد
 سه چو درین حق دانش آموز گشت + بر دولت بر لفاق فرزند گشت + دانش که از عالم تر است که در حقش
 والد هر چه سے عقل نبوده به لشکره خاطر تو به را بهما همه افکر صواب اندازی + دانه ترجمه حسب خبر دانش
 زده و خبر از صفات اوست دانش آموز صاحب سے خوشه بایه بن دانش دانش دلدو + برق باغون
 نامردیم آغوشے نیت + دانه زنجیر حلقه زنجیر شرف سے کے شود از آواز زلف گر کیش کے + دانه
 زنجیر در دام است حیادورا + بسکه گدو ختم جسم زمین گیرا + سیکند سورچه دانه زنجیر را + میر عبد الرحمن
 قے سے عشق با حیلہ و زنجیر سازد هرگز + منع با دانه زنجیر سازد هرگز + صاحب سے سرگرم تاسے تو
 فانی زگر است + مجنون ترادانه زنجیر سپند است + ابوترا ب قوت سے خیال زلف که در دل گشت
 مجنون را + که بکے مشک او دانه سے زنجیرش + در جنون از ذکر او غافل می باشم دے + بسکه گدو
 تم از دانه زنجیر + دانه سمور دانه کیش کنی + از پوست سمور او نهر نصیرا کے به خسانی سے عزیز تا بنام
 بودان چون میشی + بدو تم کبریا بن خویش دانه کیش + اشرف سے بجارتن نه حسن پر خور او را +
 که دام زلف بود دانه سمور او را + دانه دان تخم ان یعنی مرضی که در ان تخم بسیار کاشته باشد چون نهال
 شود بوی دیگر برده نشاند دورعت نه از اینیری خواته دانه زلف دانه دانه و نه اینی بر لبان براگنه
 سبب مستعمل میشود دانه زنجیر و زلفکنان و افشانان و پاشیدن یعنی دانه و دانه و دانه فلفل بر دانش زنجیر
 و برین جیاس دانه پاش سالک بیرو سے بروی لاله رنگ بسوق شمر که ان جاده + مرانا صید خود سازد
 بر دانش دانه میرزد + علی خراسان سے دانه زانک نیاز میفکرم بر سحر + بلبلستان عشق مناسرا میمنت
 سلیم سے نیست مکن زرتک دیده دل رام شود + چند توان در ره منع براسے دانه زنجیرت + صاحب
 سے بیابان روزالی نیست بے خفالی چون میسے + زنجیر جنون پشیدم از بس دانه دوهوا + دانه خور
 نجای میجره دانه دار به دودال مرده جنوری سے درین ذکر پاشک دانه دارم + پاشے خذہ زنجیر سے
 نردم + دانه کشیدن یعنی دانه رسانیدن از عالم سخنانشین صاحب سے غنیمت معان گرفتار نزارد
 حیاد + مورازد هم مکر دانه باین دام کشد + دانه کردن کنایه از جدو پریشان کردن و این از ایل زبان
 به حقیق پرستد هوز سے سه فرہ از انک چه دراکند در رشته کشید + بامید سے که بیای تو کرد دانه کیم +
 زلالی سے حراحی سجدہ ستانه میگرد + زنجیر سیج اشکے دانه می کرد + دانک بضم نون زبان و کن چاروا
 دانک پاکده پز پیدا نشد + او زیاد کردن حاصل قادر کلان از صفات اوست دانه پاک کردن دانه را
 از کاه جدا کردن صاحب سے مکرده دانه خود پاک چون ستاره صبح + بخار خاطر این اسپا بایه شد +
 دانه در خاک شستن مدر خاک کردن مرده سے بر رندی نصیب خاکساران میشود صاحب + مکرده
 شتر تاد خاک جده سے دانه نشیند + تم چون سوخت بروند مکرده صاحب + دانه اشک بامید چه در

با این معنی در کتب دیگر نیز آمده است
 دانه زنجیر

چه در خاک کسی میداد با حق نفس نشستن بر او و بر نیقیاس او زدن و کردن طهوری سے ، اذخ تو اگر چه نقش
 بسیار نشانده تا در دلم نکرده کم داد یافت ، و حیدر سے دل را بوج کسبتی ننگدم ز دست حیف ، آن
 به قمار داد حرفیانه کرد ، و لا عشرتے سے عشرتے و اوکلان یزید وانه میشد کن ، بر دلم میرود و باخته
 میبازد ، حافظ سے اہل کور عالم در یک نظر نیازند ، عشق بہت داد اول بر نقد جان توان زد ، و داد
 تبع و شام لغت داد از ہر بہت دینے دوسے نیز آوردہ اند و نہ لبتن خوشہ و در خوشہ یعنی صاحب
 سے فیض ، دیوانگان کم قیمت از ابر بہار ، خوشہ بند و در زرخیز در زمان ما ، حق کسک شہدی سے
 خوشہ من وانه کر نہ دولی پر دند بہت ، برق را در خرمن من رنگ رو گاہی شود ، وانه جہن کنیہ نہ
 کہ ہرے کون وانه بر حیدت و تہرہ دشمن داد اول یعنی نوبت اول درین از اہل زبان ، بختی برستہ
 داہ خرابات کنیہ از گدای خرابات چہ دہ یعنی گدا ، و نور سے سے علمت کہ چندین ہزار نفس نفیس ،
 چہ ننگ چہ مرد چہ بر مرد جوان چہ شاہ چہ داہ ، میری شیراز سے تہی تبس بہت نم شاہ خرابات
 چون بادہ کمی کرد شوم در ، خرابات ، واہ عرب کیز مردم عرب و چون ہمیش اواب تک بود
 حال داہ ریشان پریشان تر پشہ و تہا و ز فارسی خرابے پریشاے احوال داہ عرب بظن شدہ ملاحظہ
 در بحر شیخ محمد خاتون عرب کتہ سے گویند ہم کہ بہت خاتون عرب ، خاتون عرب بہت کہ داہ عرب بہت
 خوردہ حد بہ بر زمین از دہ خرد داہ عرب ، در مقام ہذا طالع کوکب نامردا ، صاحب سے ہر کجا صاحب
 شود بے پردہ آن شیرین سخن ، سیلے از داہ عرب بسیار باشد داہ تر ، و اہل ہر دہ خان آردہ سے
 بگرداہولی کہ بگزید و خوش از دیدنش ، و حشی رویدہ از صورت آدم مرا ، و ای دایہ زنی کہ بچہ
 بشیر محمد بہ پرورد تائیر سے ام دایہ خواہد برادر چہ شدہ ، کہ عمدہ علم و حالہ ددای کو ، تا بہ تہا فہ
 خول بر تواناے دہر نائی بہت صاحب سے استمان راول سوز و بر شکایت مہنگان ، دایہ یزار بہت
 از طفلی کہ پستان می گرد ، و دہر سے گاہ مگر دوار لغت نظمی سے دران داہر سے گاہ چون شیخ تہر
 کہ ہم ریشتر بہت ہم ریشتر ، و اور سے رقص کہ پیش و اور بہتہ خیرتہ و با لفظ روشن کردن و نہ ہن
 و افقادن مستلیر نر سے سے پیش و اور پر دم ادا فتنہ شد و اور یہ ، و تار شکر سے تہا و ادا اور
 نظمی سے کے را کہ دولت کنڈیا و رے ، کہ یاد کہ باو کے کہ دادری ، حافظ سے لالا سا تو کیز در کس
 مست و ہر نام فتن ، و اور دارم بے یار ب کرا دہر کتم ، دایہ سازی مزوف کہ با ہشتان ہارتہ
 دایہ رچی اگر دایہ خوازد دایہ زونی حلقہ لبتن اتفے سے کہ در حلقہ لبت آن سپاہ ، جو از کرد
 دایہ گرداہ ، دایہ کشیدن و ساختن آن ہشہ کہ سایے بر سے خودیا خیر سے بہت فراہم آوردن
 زر سے کا تہ سے بگردہ دران شکل دایہ کشہ و نام بریکے چیر سے بوسیدیا از دندہ بوسیا نہ
 کہ باور ساندہ دین را در عرف نہ چنداگو بند بفتح جیم فارسی دوزن زدہ دول ہلکہ با لفت کشیدہ
 میرنر سے سے ہر جا کہ بنام امرادہ سازند ، زان دایہ نام تو شمارند کشتن ، و محمد علی سلیم سے

و دایہ ہر کجا صاحب

و نیزم زمانه چنانچه کاش + مطرب ز برای من کشید دایره + میزد الحسن تاثیر سه کشید دایره مسوده
 از طبق نسری سرود + رحمت از قد موزون بود کزای کرد + وید سه یک لب عمل کے از بوس کن کسیرم +
 بر من دانه کاشش گویان کیشند + و نیز منی حلقه کشید بن صاحب سے ز خط کشید خوش گذر خوش دایره
 فغان که نهرن دها صدار پیدا کرد + مع الموحده و تنگ + بوزن خذنگ مرد آبله و باد نام
 او تفر نسیر سے پرورد روز کار دون برور + هر یکا مرد کے ذنگ بود + و به افصح و تشدید باطر
 مین و مقرر کند چرم خام سازند کزانی الصراح + و به خایه کنایه از مرد بزرگ خایه و به ذریعہ کسایه از
 و بر و قبل از دے سے عیب نازین پیش نکر کم بود است + و خط از خرج و به ذریعہ کسایه
 نیست کوفت عدیوت شستم و دخل من ز خرج کردن و ذوق من قبل معبر نیم رسید کزانی الصراح و به اول
 انما سخن رسم است که پلان مرا بر سه دیر سخن و به با پاد سلوک و غیره کرده و به آن نامه از
 دے چنانند تا از ان با صدای مکرر خوش باید و چون این با بران نیات و دزد و در حاکم نداد و نکل
 و غیره بر سر و محنت نیاید نفا سے سے ز پر خاشش او پیش کیرم و میل + نید از م این و به در پیکر میل +
 و به در زیر پاکی شتر افکن کتاب از رنگ شدن با و خط و بر سر به خاشش آردون و فتنه و کجین و به خط
 از مایل زبان به تحقیق پوسته که کنایه از م داوین است و غالباً و به در پیکر میل از سخن و به در زیر پا شتر
 افکن کی است وستان با نفع محقق اولستان و نه با اطلاق آن بر کتب میکتد و به سلمان داوین بکت
 نشانن سے در اول مکر مار کیم اشک شوق ما + این طفل در کتب بهستان نید + و به درستان کتب
 و دیوان میر نر سے سے کتاب مین مسلم تراست و به قوم + به صفات شیت و در بیستان + انوری سے
 و به صفت تو حاصل زبان و بیستان شود + کا دستاوشش علم انسان الم کتب است + خاقانی سے
 و بیستان نیم در پیکر روم + کم آیم طران را مطرا + و بیرون کینه و به کتب نام نرلی از جهاد کشته
 و به در عرشه کزن نا خدا و حرم اهل جهاد و ان شیت اشرف سے کفاری از سر اباب بوسه + کاز سے
 کفش دنان باشد و بوسه + و کی از ایرانه میکتد که به نین صدیه است محصل یک دگر از مین بزرگی
 سے یارب بران شتر این خانم + و ذکشته نا خدا و خانم + نوسه ز بوسه خاطر و کینه + کاز و به
 و بوسه من نشانم + و بوقه نای انبان خاقانی سے من کلوا نم بود بود زن است + کلبش بین
 که عمل تو دوست مع ابجیم التاری و جمله با نفع و با کسر زبند کزانی الصراح با تو کاشته
 سے نهارد جمله کشیدیم و نیکه با قیمت + حرارت دل ازین آب آشین شست + زخم و جلد ز صحن
 البعده و حانی با نغمه و در خنج دغان از خاک بر آوردن کنایه از سوخته گردانیدن خاک دین
 او عاست دغان شکستن از آب کنایه از ایجاد کردن دغان از آب بود انور سے سے از آب بلف بیت
 تو بنگ دغان + در سنگ جذب است تو رکش نبار + بتفت تیغ ز نقش بر او ز عباد + نیک سب
 ز خاشش بر او ز دغان + دختر فرزند مایه چنانچه سپر فرزند زیند و ایضا دختر و در هر چه زن نازید

نارسیده و بینی گیر و دو شیر و گنیز در ستار مجاز است مفراسه ز مردار بدستیم تا کجای سینه بر این گفته در این
 دخترهای خود چو مادر ۱۰ سدی سه دختر چو خوش گفت بانوسه ۱۱ که روز نو بارگ سخنی نه به شهادت این
 عبدالله فانی سے در عین دلبرے مرد سے باغ ۱۲ چون تو نیز است یسج دیده پر کے چہ رخ ۱۳ صفت
 و قر سے که از مرد با لاش زیا تر است ۱۴ ز مشک سیر برشس اسر است ۱۵ بیلا لهند و کیس کند ۱۶ ز پوش
 چو خجریاش چو قند ۱۷ سستی است از است بر کنار ۱۸ چو عور ضیا تا آن برت یار ۱۹ شاید که باشد بر صحبت
 شاه ۲۰ چو زیبا بود شاه را حجت اه ۲۱ دخترم و دختر آفتاب ۲۲ کنایه از مطلق شراب خاقانی سے دختر آفتاب
 ده در تن سپهرگون ۲۳ کشته ز بهره خلک طایم بر ترے ۲۴ دختری دو قره بکارت ۲۵ دو دختر یکی چنانکه
 گذشت ۲۶ دختر ره از عالم غلام باره ۲۷ دختر صوفی سیریکه در آب یک جویا سے ۲۸ از اشک گویا دو دختر مونس
 نشست ۲۹ بر زبان غم لیا ن گفت ۳۰ که گویا ۳۱ دختر بسیار ۳۲ میرم که از زانم برده این مثل ۳۳
 که تو هم خبری از بسیار ۳۴ داشته باشد ۳۵ که نید شرف سے ۳۶ محمود جان خانام بسیار ۳۷ رز واقع است ۳۸ دختر
 بسیار ۳۹ میرم که از زانم برده ۴۰ دختر ز و دختر ناک ۴۱ کنایه از شراب انگور و خوشه انگور و نوری سے ۴۲ دختر از
 که تو بر ظالم یکش دیدی ۴۳ رسته شد که برادنگش در کتب است ۴۴ حکیم سے ۴۵ دختر زر که از میکشان
 کیو گرفت ۴۶ پرده لکارا برده است ۴۷ خود بر گرفت ۴۸ علی خراسانی سے ۴۹ در جلوه در از دگر ۵۰ دختر زرا
 بسیار ۵۱ دلم و شیرین ۵۲ بران است ۵۳ دختر در کار کنایه از طایفه دو دختر ۵۴ دخترش ۵۵ نایبش ۵۶ نوری
 سے ۵۷ تا بر می که در نظام امور ۵۸ دخترش را کند ۵۹ پر دین ۶۰ دختر ۶۱ در دختر ۶۲ دختر زن ۶۳ از شو سے ۶۴ دیگر
 دو دختر ۶۵ از زن ۶۶ دیگر ۶۷ برقیاس ۶۸ پسند ۶۹ و غم ۷۰ با نفع ۷۱ مرد ۷۲ که بران ۷۳ دران ۷۴ درن ۷۵ کنند ۷۶ در صدق ۷۷ مرده ۷۸ و کسب
 که بر سر سازند مجاز است ۷۹ شجر کاشی سے ۸۰ مشبهه عشق ۸۱ اور ۸۲ دختر کافر ۸۳ از ناری ۸۴ ملک ۸۵ نسج ۸۶ سازد ۸۷ از ترک
 استخوانش را ۸۸ دخل ۸۹ مقابل ۹۰ خرج ۹۱ زلفی ۹۲ که ۹۳ فروری ۹۴ که ۹۵ از وجه ۹۶ بجای ۹۷ جنس ۹۸ بدست ۹۹ آید ۱۰۰ دران ۱۰۱ کند ۱۰۲ در این ۱۰۳ مثل
 نگه بود ۱۰۴ در عرف ۱۰۵ نه ۱۰۶ بکافت ۱۰۷ فارسی ۱۰۸ متوج ۱۰۹ تشبیه ۱۱۰ لام ۱۱۱ از اهل ۱۱۲ زبان ۱۱۳ بگفتی ۱۱۴ سسیده ۱۱۵ سندان ۱۱۶ در جنس ۱۱۷ بنخواه
 و دون ۱۱۸ که ۱۱۹ گشت ۱۲۰ وحید ۱۲۱ و صفت ۱۲۲ حفره ۱۲۳ صفای ۱۲۴ ن سے ۱۲۵ از ۱۲۶ داغ ۱۲۷ نو ۱۲۸ دین ۱۲۹ در ۱۳۰ نشی ۱۳۱ ۱۳۲ پر ۱۳۳ گشت ۱۳۴ چو ۱۳۵ دخل ۱۳۶ آن ۱۳۷ خجاش
 در ۱۳۸ اصطلاح ۱۳۹ شعرا ۱۴۰ اقرض ۱۴۱ را ۱۴۲ گویند ۱۴۳ و بجای ۱۴۴ کج ۱۴۵ از ۱۴۶ صفات ۱۴۷ است ۱۴۸ ابو طالب ۱۴۹ حکیم ۱۵۰ سے ۱۵۱ تا ۱۵۲ چند ۱۵۳ نشی ۱۵۴ عقر ۱۵۵ بے
 از ۱۵۶ دخل ۱۵۷ کج ۱۵۸ خود ۱۵۹ م ۱۶۰ کسب ۱۶۱ کمال ۱۶۲ شود ۱۶۳ م ۱۶۴ را ۱۶۵ کریمه ۱۶۶ است ۱۶۷ به ۱۶۸ نعمت ۱۶۹ خان ۱۷۰ کا ۱۷۱ سے ۱۷۲ مشاطه ۱۷۳ مجال ۱۷۴ بیست ۱۷۵ حجت
 در ۱۷۶ معر ۱۷۷ بر ۱۷۸ دین ۱۷۹ این ۱۸۰ دخل ۱۸۱ بجای ۱۸۲ ۱۸۳ میرزا ۱۸۴ عبد ۱۸۵ متی ۱۸۶ قبول ۱۸۷ سے ۱۸۸ خلق ۱۸۹ را ۱۹۰ کی ۱۹۱ شیوه ۱۹۲ و ۱۹۳ کار ۱۹۴ کن ۱۹۵ که ۱۹۶ پانا ۱۹۷ حق ۱۹۸ است ۱۹۹
 که ۲۰۰ برای ۲۰۱ دخل ۲۰۲ کج ۲۰۳ در ۲۰۴ دست ۲۰۵ این ۲۰۶ ن ۲۰۷ ن ۲۰۸ ن ۲۰۹ ن ۲۱۰ ن ۲۱۱ ن ۲۱۲ ن ۲۱۳ ن ۲۱۴ ن ۲۱۵ ن ۲۱۶ ن ۲۱۷ ن ۲۱۸ ن ۲۱۹ ن ۲۲۰ ن
 فارسیان ۲۲۱ بر ۲۲۲ مطلق ۲۲۳ مرده ۲۲۴ اطلاق ۲۲۵ کنند ۲۲۶ در ۲۲۷ ن ۲۲۸ عرب ۲۲۹ در ۲۳۰ بوزن ۲۳۱ مرده ۲۳۲ مرده ۲۳۳ کلان ۲۳۴ که ۲۳۵ بند ۲۳۶ در ۲۳۷ جمع ۲۳۸ در ۲۳۹ جمع ۲۴۰ در ۲۴۱ جمع
۲۴۲ کلون ۲۴۳ چو ۲۴۴ شاب ۲۴۵ ثمن ۲۴۶ چنان ۲۴۷ ناب ۲۴۸ شاه ۲۴۹ از ۲۵۰ صفات ۲۵۱ است ۲۵۲ علی ۲۵۳ صفای ۲۵۴ خیل ۲۵۵ سے ۲۵۶ پرا ۲۵۷ شد ۲۵۸ چو ۲۵۹ خوشه
 بر ۲۶۰ چند ۲۶۱ کفم ۲۶۲ ۲۶۳ کیوان ۲۶۴ نش ۲۶۵ حاصل ۲۶۶ از ۲۶۷ این ۲۶۸ نه ۲۶۹ صد ۲۷۰ م ۲۷۱ باطن ۲۷۲ همه ۲۷۳ تا ۲۷۴ کای ۲۷۵ در ۲۷۶ ظاهر ۲۷۷ همه ۲۷۸ کام ۲۷۹ ۲۸۰ که ۲۸۱ نشند ۲۸۲ در ۲۸۳ سیراب
 چو ۲۸۴ در ۲۸۵ خن ۲۸۶ کنایه ۲۸۷ از ۲۸۸ شک ۲۸۹ رخسین ۲۹۰ سخن ۲۹۱ پاکیزه ۲۹۲ گفتن ۲۹۳ در ۲۹۴ حجت ۲۹۵ منکی ۲۹۶ است ۲۹۷ سفید ۲۹۸ شفاف ۲۹۹ ۳۰۰ ۳۰۱ ۳۰۲ ۳۰۳ ۳۰۴ ۳۰۵ ۳۰۶ ۳۰۷ ۳۰۸ ۳۰۹ ۳۱۰

در مع سے اکلندہ سلاح نسخ پرور + از اگلی تکرم دربر + معید بنی سے سلاح تازه از دماغ خوابان کرده ام در بر
 مرا این پوشش و نجیب محشم زده باشد + اشرف سے بوستان کز لاله پوشیدہ سی قبای تکھی + این زمان از
 برقت دربر کرده رخت پذیر دار + علاء حشے سے حلق نورم اگر جو با کراہ وہ + پوشش از نرم دکنیارم و در بر
 کتم + طالب سے ماخانہ ز برق نفس افزہ حکانم + دربر کند حلت تہاب شب + قاضی بہ کاشی
 سے بر دوش کرم علم رسوے + دربر کردم علامت کشیدہ آئے + آوارہ شدم از شیخی و طای + قسربان
 شومت اگر چه میفرمائی + صاحب سے بزمین ساید زنا و عیبے با چون کو باد + اگر ز کت کل برین کند
 در بر + شکفت نیست کہ یوفری شود پوشش + سنجہ کاشی سے زید پوشش کرموز دار وہ بہیم قیاد + در بر
 دولت کرد و ز برق تاب + شیخ شیراز فراید وہ جانہ بکشت زور سے قباہی استرق و در بر کوشہ طالعہ
 با تفسے سے کشیدہ در بر ز آہن قبا + بیالای آن تیرہ ز کوش جیا + و در بر کشیدہ صاحب سے حسن عشق
 پاکہ پر شرم + جیا در کربت + پھیں مردم شمع و در بر بکشت پروندہ را + کشیدہ کیم کیم سے در بر پوشش +
 دست با کوسبوانہ زیر سر فریش + اور سے سے در بار کرد دوست بوسیدہ و کشیدہ + تکش و جزمین
 کل و تک شکریر + معید بنی سے گرفتہ ابرسیہ نقاب رادار + با و کردش ایام ناما شاکن + جو این
 بکشت بیورد گزقم و کتم + کہ جان جان و قرار سے زوید ہیر + میر نوزی سے تکم اندر بر رفت و زلف
 مشکین بر قناد + مشک و عنبر بر گرفتہ ز سر سے من بہ تک + علی خراسانی سے طفل شکم بے خوش
 در خاک سے غلط سے + شاید بر گرو سے از ہر کجین پوشش + در بار کمان رفتن بجائے کمان در آمدن
 درین در وقت کمان کشیدن باشد خرابہ حال الدین سلمان سے جو در بار چاچی کمان رفت شاہ +
 نو گوئی کہ در برج توس بہت ماہ + در افق دن کاسی آخیر شش خوردن بر افق دن از پا اطفالن خور کجہ شیراز
 سے آمد و کثرتن ہر کہ در افق و ہر افق و در در و جین دور آویز شدہ میر حسن دہو سے سے شادانہ کہ گریاسر
 زلفش در افق سے کند + آسے انجا ہر ابا شدہ در سر فر شادانہ + کیم سے دیوانہ آہن زلفم دار خات
 سواد + یاد و یادیزم دبا شادانہ در افق + مزا صاحب سے مزار و مزار کشتے کوشن با ز بوستان + بود در
 خاک دریم ہر کہ با کردن در آویز + طہر سے سے سفیارت در بقتہ + حقے نمانہ کہ مخاطبہ فلک سیان
 چنانست کہ در حالت عطف معایت مطوف علیہ کند بلکہ اگر غیر تکلم در ان بود ہر چند مطوف سہم باشد
 معایت میں تکلم کند شلا اگر گینہ ماد تو تکلم ح ایتر آویز و جین اگر تو دا گینہ نیز رعایت نہ کو
 منظور ہشہ و غیر ازین در محاورات دیدہ شدہ مگر درین بیت حکیم رکنی کاشی سے بیانی ار کند
 از قباہ پس چکنہ + شیخ اوفلک چون ہم در آویز + آوردہ و بیانی قافیہ ابن غزالی برانگیزند در آویز
 نہادہ دابن کمال غریب دارد است + در کئی شدن موقوف شدن در دہائی کون موقوف
 دو شتن جاتی کیلانے سے این نشانہ از چشم ست ساقبت + تریمودی ساقبتہ خاقیت + این
 راز ناز حکایت ادرا نسبت + حوت غم عشق قصہ با نسبت + و در قصہ قتل تظنی سے بہانہ شدہ

یادیں خاکسار در بر کردہ

شکی اندر ایشان + بیانی کو یکدم با جو ایشان + تلاقی سے مطرب آمد رو دند شد ساقی + مشد مطرب بہانہ و ہستے
 انوری سے وری زہان زیادہ از حصہ نوشیں + در با سے کن شگایت دھند نوشیں + در چون دانشن بنی
 در بر دانشن طالب سے بدن پوست بر تن کز نسیمین بپرسن دارم + تو نذر سے کہ حقان انہی بدن
 و دم + در بخل مہر وقت و با لفظ برون دوشن و خادون کشیدن و گرفتن مستل سے من دیوانہ رو کر شد و در
 این مع صاحب + کہ کہیم چون فلاحن در بخل یکبار سنگش را + ملاحظن در تعریف باغ سے جو حکمت بناسے
 برادر و شد + مقروض پر تشبہش کردہ + کہتہ شب نوشیں را در بخل + کہ دیگر بناسد ز روشیں خلل +
 و در تعریف شراب سے جو مطلق پیشانتہ ہاں + کشد مہر را در بخل باہ و سال + در نوشیں را در برد سے
 گوید بس عشق کز زنجی فراید قدم + ہر کہ از دل در بخل تہادہ خود اتر سے + مہر ایدیل سے تیغ غرت
 در بخل دادہ ہوا سبک باغ دہر + چون شفق کردے کہ بال ایشان ایجا بسبب است + مفید بی سے از ان شگفتہ
 دہم درین بہا میقد + کہ جو صبح مراجع با وہ در بخل است + در بندہ فر سے برون در قید خڑ سے برون
 سے حافظ و طیفقہ تو کا کفن است دلس + در بندہ آن پیش کشیدہ پیشین + بود بندہ نو چہای شیرین
 تو دل برون جو شیکہ مدارت بر سر زہای تو میر سید + بہ بین گفتن در زبان تا بہ تے + کہ در بندہ او سے شیرین
 زہانے + مگر چہ ماہ دہر را زہان بیا کہ بہر است + جانہ خوشن از ام پر کشیدن دے در بندت + سید
 اشرف سے نوبے در غنای دسر سبزی کشیرین بے + سے پسر چون شیکہ این کار با در بندت +
 حسن رفیع سے در گرفتار شدن جہت زہانے نیت + شیکہ گر چہ باغ است و سے در بند است +
 ای در قیدت در بندہ غیر کنایہ زر کے کہ یار خود را کہ اشہ با عیار بوند و حضرت شیخ سے لازم بسم ویر کہ
 در بندہ خیرا + صد خوقہ کردیہ ہمیشہ نمیکتہ + در پای چو باغ کر کشین رسم است کہ قلندر ان ولایت
 عیبان را بر سر فرار بر سلسلہ برودہ در پای چو باغ فرار لو کہ کہ بستہ ہادہ سازند و گویند کہ بستہ ہے چو باغ است
 اسے مستو خدمت در یہ لیت سلیم سے از فصل حسن و رسد فیض نجر بان + جو کشیدہ کہ بستہ ان ہے
 چو باغ است + طغراسہ در پہا چو شمع دلین بر نمان میت + در ہر ہر سے کہ اہل بھرا + رضی دانش
 سے از خاک فیض خیر زمین جتنے خواہ + فضل بہار پہا چو غمت پای کل + در پای بسیل نہ از من نوبی
 از سیاست مخصوص باہستانان دنیہ نایہ ندر رخ و شہ نوشیں دامن در پہا کے کہ افادون کنایہ از خود کاج
 کردن مود شہر قسلی سلیم کہ در دست بہ افادون واضح شدہ کہ با لفظ است در اینجا استراہ لیت کہ با است
 پا آورده شدہ و لفظ نقادون بر نیکی دلیل است سے از شوکت کاہ در دنیال دل بچون صبا اقم + لہی
 در دست و با سے گلرخان بچون خانقم + در بس زانو شستن کنیہ از عراقیہ کردن در پناہ گرفتن یعنی
 بسایہ کہ کریم درین بلا کہ نم + جو ہوا تم تو گرفت در پناہ ہوا + در بس کار است اسے مشول بکار است
 شقای سے گفتن شوی از تو نزار است + کلفت تاجیح در بس کار است + دلاہ سے سے اشک بر چہرہ
 است بہار انش را + عشق نبشاد عجب در بس کار انش را + در بس کار برون لفظ در تیز درین نمی است

بد نیستی است، چنانکه کشت در چشم کشیدن گنایه از پوشیدن و پنهان داشتن گفته البرهان در پوست افادون
 و در پوست افادون بودن گنایه از غیبت کردن و پنهان نمودن از چشم افادون است از غیبت افادون
 و اگر باشد در مدستان گزین زخیر کی در پوست بخون را + عاظرا سے و دیوان از خویش در کفکوت +
 فتادند طفلان شمشیرش پوست + سلیم طهرانی سے جل نردوم افاد جهانی در پوست + اینفد ر کم تن
 خستد یوب نداشت + زمانا سے بچو کرک انحران برادر برستین افادو اند + من بوسف در تہ بک برین
 آسوده ام + در پوستین بکندن شدند صاحب سے تا بکے در پوستین بکنان اسکے + این سنگ نفسی
 که از پر انگار است دلو اند + در پوست بکنیدن و در پیر بکنیدن در پیر این بنوان تجربه شاد است که چون
 کسے رانادوی با فراط دست پیدا بے اختیار بر خود سے با لود و بس بر نواش تک میشود دم به بیخه
 است بجای بکنیدن بر خسرو سے شاه به ان نردو نادو سے فر سے + هیچ بکنیدر شاه سے بجای به کر یاد و ملا
 نید سے به جلوه سرد قبا پوشی ز خویشم برده است + چند روز سے شد که در پیر این خود نینم + تا نیر سے
 یک صبح در گلستان نیا قبا کشا سے + چون غنچه بود سے بوسف در پیر بکنیدن ناکشته عطر الفت کس مشق
 نماند چین به در پوست تاقیامت شک فتن بکنید + شاه سے شاه اسفونکے سے تا بر کول نیرین نماند
 سپید از نو + از فر سے و شادوی در پوست نیا بکنید + در تہ بر کفن گرم کردن به جانوران بر سے سین کا پخترا
 در زیر کپوتہ تا از وصول بر اضع نشود صاحب سے از نواش گل نیندن گرم نکرید + آسے بیل بید و در دور تہ
 به برگیر + در پیش است یئنه موجوده هیاست طرا سے از کست دل خود گوشوار زده حباب + که صیاب بر نواش
 شیند کر سے در پیش است + در تہ پوست در میان دور کد بے دویدن در کد بیل کے کس است کردن
 طالب آسے سے غنچه از چه دود در تہ پوست + که تا با کسوی شیطان است + سلیم سے با خبر پیش فریبت
 نهم سے زام + بید و در کد بیل و خرد شیطان است + در تہ نواش نهادند آسے دعای درعی
 او خواسته در بخت کسی در یک برین کشت در جگر بودن گنایه از سرخ و تشویش از روی سے طرب اوقا سے
 در پنج گاه شود + دل بن کسپه در جگر است + در جلور فتن یعنی بر راه بودن در بخت در کاب بودن بیاید
 در چشم نیریم یئنه در خود طاقت بنام شلا در جکے در ترک بروند از صنعت امانه کے کسیرت توانند که بر گردند
 گویند که در چشم نیریم در جگر کل کفن کنایه از منون و خاکبوش کردن در جوال شدن در فتن در جوال کردن
 بودند گنایه از غم و غریب دادن و غمزدن استاد زخی سے کسے کو بھیا کتوسے از طاعت اوقات
 بیزا که بھیا زنے ندیوالی + طهر سے سے من غره بکنفا رکال نوشدم + زازو سے ستر سے کوشمال تو
 شدم + این طره که از موده صد بار ترا + ہم باز بکشو در جوال تر شدم + تا بجای ریش گاه باشد کس +
 چند چون ابھان دم بجوال + بیزو سے سے که از غفلت بدل آدم خطو نسیان کشد + تا که شیطان
 زید کندم لورا در جوال + طهر سے کی پیشه گوی تواند + که کردند با نفس خود در جوالش + بیز خسرو
 سے خواج که با نواش زبان لورا است + با بک حشی بجوال اندر است + میوه شرف سے با من

است مورد گردیم + مسلک گویند لب لبش + خالص سبب شسته تا بجا نرود ابروی او + یکسر کمان
 غره خمیان کبابه است + زمان ابروی کنار اگر نگاه بمانست + پرسته ترک چشمش در خانه کمانست +
 در خط شدن سیر فکند و کشیدن میره خامه راه زبان چو میکرم + نامزد شرم میشود در خط + ظهور سے
 سے زویان پیش خون در خط + ز خط شان مند در خط سر خط + نقاشی سے زویا و غلام و استرو کج + دیر
 قلم در خط شد از رخ + جمال الدین سلمان سے در خط اندک خط طت سطح لوح لا جو رو + در گل از دور است
 پایے ہم تیز تک + در خط کے بودن تابع و محکوم او بودن چاتی کیلانی سے اردن از چرخ وجود برار + در خط
 فکد و کبر یا شش + در تم کے بودن بفتح خار سجو + درخ او بودن و ایضا در کد او بودن خود او ن فرخ دور کردن
 غالب کلیم سے چار و خم است پوست زلفت + دران کو چه با خانہ تنها دریم + قد کے سے نالیم ششم
 و چشم کردن دارد + آسمان پر شب ازین ہم گردانجا + والد ہر سے سے بے شیدت نمی حوت نیاید با ہم
 همچون نفس شیدت گم در تم شیدت در خواہ باز پرس و اتاس و با لفظ داشتن و کردن مستعمل خواہ شیراز سے
 کے کجام میشش و رازی نصیب فاد + چرخ شکر کتہ این گناہ از دور خواہ + خواجه جامی الدین سلمان سے
 آورده ام این نالدارم + در خواہ ز خورش دعا + در خود بین و ز خویش دین تاب مطاقت و در خود
 دین تا نیر سے اگر میداشتم طاقت از نیت پیش میدیم + ترا پوست میدیم اگر ز خویش میدوم + بگریت
 گریایم و مبدم جانان میخ ازین + ترا خواہم بپیم چون کیم در خود نگی نیم + در خود نشستن دور خود نشستن
 و اسن حج کردن و توب بحال خود شدن والد ہر سے سے خود در نشین کما کانت یاب + با رجا و عنقریب سے
 نیابے + در خود در نشین و در خویش فرود شدن کنایہ از حیران و سر اسیر شدن والد ہر سے سے
 ز حیرت این چرخندان + در خویش فرود شدیم چون گو + از میک یا تو فرود قد خورشیم + بر آرزین میدوم
 در تاجم + صاحب سے چنان نظر تو در خویشین خود ختم + کشتک شد چو بسود دست زیر سزا را + وجد
 در قرعیت قبل سے در این چنان کم شد این چنگو چکر در خود مدد کوہ آسین خود + در خون طیبہ مانعے ما
 کہ در خون طیبہ ایم و صافہ بیانیے ہیں است و بعضی اصناف عام کے الخاص او خاصہ شرح کتب فارسی حافظ
 تفسیر حافظ بیانیے گوید مثل ہے کلو و طبل شکم کا خرا سے در عا شفقہ نازیم رنگے ز سر خود سے +
 مانہ بسرخ روی در خون طیبہ ہا + و ازین قبیل است و از آتاہ جسم شہدی سے تا فاسد از خون حال
 سفرد + دیوانہ ادمن صحر اکبر زرد + در خون کے شدن قصہ نشین کے کردن فخر سے سے مردمان از
 رشک و خون من مسکن شونہ + چون بحال عشق او یاد من مسکن برند + در خون اقدان و در خون کشیدن
 مودت و محبتیں کنایہ از کشتہ شدن نیز باشد طالب سٹے سے کوشا کہ نوز خود را بخون کشیم + رخصاء عقل
 رانقیاب جنون کشیم در فک شستن و روح شرم فرود شدن در خویش والد ہر سے سے ز شرم رو کے او کل در خو
 غفلت نشست آسان + کہ تم کیسان گرفت از ہر دو سو دیوار کشن را + در خیال آردن تصور شدن خواہ نگاه
 سے نشاندہ مطرب نشاندہ بل چکی ابر حین ہر سے در خیال + در دین اقدان مدار خواہ اقدان مدار در

انکسوت میبودی کنایه تر رسوا شدن و آوازه گشتن بر بونی و عیب در زبان نکلدن و اندام حق و در زبان گرفتن
 و در زبان داشتن متوجه آن ظهوری سه بر سر که چه دستانش دارند و کز فیه کنایه بیانش دارند به فسوس
 که گوشواره پند ترا و از گوش کشیده در زبانش دارند و دانش از زبانت قسمت نیست به شربت اسی دانش
 فکند و همچون سخن در زبان مارا و مولانا سانی سے در زبان عالی افتاد سے اخوان من و کوشه نشین که دیگر مجلس
 از کس نداشت و خواجه جمال الدین سلیمان سے پیش از آن کز لب او نه این کز کای یا بم و چون زبان دین
 خلق خدا و قاصد دم و در زبان دولت او کردش سرکش و لاجرم در سخنش کز لب اندر زبان و شرف
 سے در زبان خلق افتاد ز تزلزلت لبش و میشود نقل بحال چون شود سفیرین سخن و راه هم صحتی خلق
 پر از چاه بود و با خبر باش مباد این ناتی و طے خوانے سے از نم تو بعد رنگ تا توان انداخت
 تیره نام تو ام بار در زبان انداخت و هر صفتی که در سن با دل نمی نیر زبان داشت و انداخت و لے
 زود و شیش زبان و زکے هر آنے سے در آرزو گے با کایا تم سسرگران دور و جو نم از سنگا میت عالم را
 بزبان و لود و صاحب سے عود بخوئے پروانه بود و دلش و طبع دارد بزبان که همچو عقل را و وحشی سے
 بیل کدی که در کل و شش صید رنگ و کل بود که مردم بزبان و کز شمش داشت به شایسته شش زبان چه بد سے
 افتاد چه در زبان مردم و شقیع اثر سے در زبان جهانی افتاد است و چون سخن هر که آدمی را در است به
 در دماغ و داشتن در جنب دماغ بیاید و دوست دبا نکلدن با دل و ذلیل کردن دست و پا بوسیدن شله در در سال
 کے افتادن در مقام سعادت و بد اخوکی بود در آن طالب آملی سے مرا خلافت و ترا جی کس نه چیرانم که در دم
 بچه افتاده اند در دنبال و رده که از شش است و شش بر او شش چون چراغ کے روشن شود این مثل
 گویند یعنی امر در فلک بکام او در دوران دوست شرف سے روز جزا بکام نی دو لے بود و در ده کرا و است
 رئیس در او شش و در رشته کشیدن در بسیار دور بسیار کشیدن در رشته کردن به نئے میر نوسے سے
 در ره که دم آن را لوگه نشکر چو شش و بر دستم قلم را که در رشته گوهر و حسین شائے سے طایک از پلے
 زیر قیل حر العین و کشیده گوهر انکت بسیار علاج و نسله شیراز سے سے دهای بخون خود در توره
 نزلت و چون غنچه کرد در بهار در رشته کشیده و ملاک اسم شهیدی سے سر در محیط عشق فرود ده اند خلق
 با گوهر رشته چه کشیده اند و در دست در پای کسی افتادن بچیدن حاجت و ابرام کردن زلف عظم
 سے مادر تلاش حکمت عربی سے خودیم و ای فکر با ما ایند در دست در پای مع و در کاب بود در دین
 در سخن و انداختن دور حلقه سخن در عمان بودن در سخن در قدم گرفتن مع رده م در سخن در سوار به راه کے
 پیاده نفس و پیاده گرفتن کے در سلیم سے چون سلیم نرسوزار تو سن کردن شمیم و دختر از چون مسرور در کاب
 اندر نیم و زلالی سے بهر سوز بے آرام بیرفت و قیامت در کاب جام بیرفت و نر از بی ل
 سے بی ل چشم که نیز ز قدح خون دل تک ما به که نر از یکوه مید و در کاب که روشن یکسا و خان آرزو
 سے چشم تاکه ریکه در پاست و سیلها در کاب دیده نامت و سیله هر و نئے سے درین بوس

بوس کرد و در غمان او نفسی به مشابہت روزی که شاطر سپهر شنگ به درخش چرخ سے یعنی در طور و طریق چرخ
 شمای سے در روش حسن و ناز بست بے روشنا به نغمه بطرستم عشوه بزرگ جنا و در مثل و مانند چیز سے
 حکیم ازرقی سے کسان خصم ترا کستاره و صفت کم به ستاره در روش کما آسمان بر آرد رنگ به در روش سے
 کے گفتن و خدیون یعنی رویارو کے گفتن و خدیون جو اپنے خیر از سے جو در روش سے بخند و کل خود روش سے
 بیل به که بر کل اعتمادی نیت الحسن چنان دارد به خود چه جمال العین سلمان سے سنت عہدی سنگ دل
 ابری دلی بہر دلت به کس نیگو یہ حدیث نحت دردی شما به وزیر بار کشیدن بار کردن چیز سے را
 بر چیزی زالی سے شہر وزیر بار کشیدن به زنیگی پس زانو پیدند به صاحب سے نیت آسان
 پنجہ با عشق تو سے بازو دن به نظر وزیر بار چرخ بایہ کشید به استغناء وزیر کب کنیہ آرا بہتہ
 شائے تلو سے بریستی که ساکن زندان غم شود به وزیر لب و البجاء ذوق کند به خود جمال العین سلمان
 سے وزیر لب میدہم عدہ که کامت بسم به غالب نیت که ما با زبان میدارد به وزیر سر و وزیر سر
 وزیر سر و آشن و وزیر سر است یعنی در تبین و تصرف دست و قبیل اینکار را اور بر پارده است و این را
 جزو مراع علم دیدہ است حال کند به نیتی وزیر کلاه نیز آمدہ عوسے سے مانع زگر پوشش فتنہ از خود است
 فتنہ نیت که وزیر کلاه نہ است به اور ہای جامی سے آرزو کہ حسن قدر جاہ زہاد به صدام بلا زیر
 کلاه تو نہاد به فتنہ نیت بشک اندر زو به بر عارض کونک چو ماہ تو نہاد به صاحب سے کہی بر دل
 شتون نیز نہ کا ہی بر ایام به ہمیشہ کاکل او فتنہ وزیر سر دارد به کاکل چه کہ در روش شتخا در کن
 ہر فتنہ کہ می بینم وزیر سر است به اگر چه زلفش کشش ز سر کتے نیز کتہ نیت به کاکل او فتنہ با وزیر
 سر دارد ہونو به تاخیر سے بر شینہ بر دل کہ رسید بہت گشتی به وزیر سہان شکر طرف کلاہ است
 غنی سے بالمش خوبان دگر بہر است به شوخ مراد فتنہ وزیر سر است به وزیر مقراض کردن تر کشیدن
 خط و خزان بر خسرو سے خط و نو بیدد وزیر مقراضش کن به سبزہ جزو است و نہ روش نیت انجام در
 درادہ بودن چیز سے نصیب و روزی بودن چو سے سے شہر خود کے دار فنی در راہ اگر باشد به بر شام
 غریبان را چہ صبح و غن بندد به سلیم سے بود در راہ ترا قطع بیا بنی چند به دند و خانہ خود کہ بہ بیلو تو بود
 حادثی کیلے سے من بطالع خودہ ام نظری به است در راہ کہ نیامر سے به دایقہ بنیے و خود موجود
 و حسی سے حق یار پیای سابق کہ نہ بستہ راہ لفق به در جواب نامہ گفتے کتہ در راہ بود به وزیر زین کشیدن
 وزیر زین در دوران و وزیرین کشیدن متعارف است خواہ تھ سے سے کہ ندی جو ازہ یکسان
 کیوں کھید به سکندر کا بخش وزیر کشید به اکتھے سے وزیرین پس نیت کنان گزین به کلا و کشیدن
 وزیر زین به در سر خری و بر چیزی کردن مدرک کار چیزی کردن و در کلا کے کون دیکار چیزی کردن
 در کار کسی چیزی بودن صفت آن کردن در روش دالہ ہدی سے کجا رگ یہ میکر دم دل دیوانہ را اما
 بنم ہے تو دل می سوز دم از خانہ ویرانے به چہ سائم دل کشاید زان پر سے حال کہ کردا کون چہ شلیخ

در صفت دختر زالی سے پہنچی کوئی مالش کرتے ہیں مستانہ در کارش کرتے ہیں نعت خان علی محمد صاحب
 در زخم فروغ سرفراز باد شایطین ایہام آورده ایی زود و بجزند کہ در کارش کیونکہ دست سے تو شود نامہ سوار شود
 آتش سے نیم چاند دارم وہاں شمع مست و غیرہ خوب نشی شد دو چار آن کہ در کارش کم و در کوزہ قنار
 در کوزہ تک ماسی دیکھ جائے حسن تاثیر سے او صانع تک شاپہ کیفیت نعت ہے در کوزہ قنار زبانه خودم ہے
 در کاسہ نیم کاسہ در آتش تمیز کردنی چیز سے و چیز سے اندازہ کر دے یہ بھی این چیز سے چیز سے نعت درین کاسہ
 نیم کاسہ نیت نیم کاسہ زبر کاسہ ہم آندہ طوز سے زبانه چارہ ہرگز نہ برسے آن بلال ابرو ہے کہ جنین نیم کاسہ
 زبر کاسہ کاسہ چارہ آرد و دور شتر و سفید مٹی در کاسہ نیم کاسہ دیدہ شدہ و ہوتہ اسے شہا کہ طر ف از انعام
 یعنی ہے دلم را در افاق تو اسے بہت ہے مرہے طبع داود ویلے کاسہ کس ہے درین کاسہ البتہ نیم کاسہ بہت
 این زن را نبوی باید خواند کہ در تعلق نشود و نعت کاسہ ہم بیاید در کام کون در کام کشیدن در کام کشیدن
 در کسے کہ بخن کنایہ از پناہ ہر حسین شیخ شہزاد سے غیر از تو ملازمت انجام نیت ہم دور تو کریم از کریم ہے
 در کار کسے کم لقادون ہنوز زین چارہ بی مرغی سے ہار و کیک با گرم اتمام انداز کاراد و ہر شکیم ہے
 یکساخت بزود لراوہ در کف کون در دست آمدن در چنگ تہ فی بنیہ و جہر سے وہاں غوث نیار
 در کف تہیر من و عذر تقصیر خواہ مگر تقصیر من ہے در کنار ہا و ن و کد آتش و در کون و کون کشیدن
 معرفت و در بعض و معرفت خود آوردن دور قبض و معرفت کے دادن پسین در از زور کار کشیدن کہ نشت
 صاحب سے نہادہ اند ترا مع خاک لزان کنار ہے کہ گوشتہ نشین مشق خاکسار کے کن و نفا سے سے
 چہ گنجینہ زبر بارش کنت ہے چہ اقبال اور کارش کشتہ ہے تفسیر سے کہ چون کہ فرمان دہ روزگار
 سپا تا بیان را سر اور کنار ہے ہرگز سے سے دل چو دین درم اندر مشق دین چون ماہ نو و تا چو مرد و آقا
 آن پر بردہ لکار و آتش و نعت شہیدی مسکن ہر نیت ہے ماہ نو دیری گرفتہ آقا سب اور کنار و نور کرد
 ای بختہ در گردن آفتادن برگردن آفتادن دار چہرے سے بے هیچ اختیار میں ارجحان گز سے نیچے ہے
 در گزہم مشادہ ہائے ہوا ہے در گزہ زون و در گزہ بسن یعنی ملا طوز در معرفت نذوق سے چنانچہ
 در گزہ بخت بہت ہے کہ ز رنگ با یہ گاہ رشکت ہے دو تعریف سے سے اگر چہ نے از ہر کہ در دست بہت
 دلے صدق اور گزہ سبت بہت ہے صاحب سے تا کی پوشیدہ از مصححان ساغوزون ہے در گزہ تا چند
 آب خوش چون کہ ہر زون ہے در گوش و آتش یاد آشتن در خاطر آشتن درین مجاز بہت در گوش
 گوردن کشیدن در گوش کشیدن و گوش رسائیدن ستوانیدن غیر الہین فارہے سے نئی لغت
 غیر بارہوش ہے حدیث مانیاری ہے در گوش و در گریبان اندر ضمن طفلی اور بفرزند ہی برہشتن اور
 و جہ سے زول زایدہ فعل شک و چشم از خویش بردانہ ہے جو زہر سے کہ انداز خودم در گریبانش ہے
 در گزہ فن در کیر شدن محبت و ہمت و موافق آسن محبت موافق سلیم سے مردہ میدانہ اکیہ از دست
 ما ساغوز کنت ہے در میان شد و خاک محبت در کنت ہے حسن تاثیر سے دیدہ تا سیم خیال آن ہے

تسبیح شد + تا بطل این در گم بگم در گیشد + با باغیانی سه چدر گردان گشت خون لادای من باو
 که چون مشتری بسیار وارد عمل بیاربت + صاحب سے شیشہ پانک و قدح یا عتب بکشد +
 کے نام صحبت او تو خواہد گرفت + صد پیر بن عرفی گذر مشرم کرده است + تا با تو ششانی در گرفت
 اثر سے صحبت او تو صبح پیچ جا در گرفت + چاکه در نرم لایه بودیا جاکه تو + در او در سخن آتش
 در چیرے ہنہای ہنہانے سے شرق بلبل را بعد بیتا سے پرورد سوخت + شب که شاخ گل چو شمع
 آتاپ بویت در گرفت + در گرد بودن گرسے بازار در ولج آن چاکه گویند عام غلانے در کرد است
 سے مردم بسیار ہے غل سے آئندہ وہاں غلان میگردوے مردم بسیار خرید و فروخت میکنند وین
 از باطن زمین بپختن پوسته در گردیدن آقا دن موسیٰ کثرت سے تر سے زبیر طے چند ہر در گرد
 لطف مشوق چو شد سر و چین در کردو + در روزیہ سیوان عیش منس کران در روزیہ سیر خود دن خوب
 خود دن حکیم سوزنے سے اندر یام تو بر خوان خود روزگار + ناگسایان کس شدہ خوردہ در روز یک سیر +
 وند سے سے ہر کہ در بیان نودہ تو نیام چون بیاز + مقام روزگار شش واد در روز یک سیر + درشت
 ترجمہ ضبط و خور خورد سخن شراب نشا رند گردانیدن شراب کسند آن در لفظ مال گذشت در قمر
 آوردن کنایہ از غم خیک مصمم کردن خرابہ نظر سے بران شد کہ در متو تاب آورد + سری کید نہ شتاب آورد
 در میان آورد + یعنی صفا کرد و صفا آورد در میان می آورد در میان اندر سخن و آردن در میان درشت
 در میان نہادن با ہم ظاہر و آشکار کردن در دلش و دلہ پر سے با او چو در میان نہی نہ نبارکت + از
 صحت زلف و کاکل او کن در بارکت + طرہ و باو بسیار سرودیت دارند + در میان صحت چو شیشہ پونڈیک
 انقلابے در میان آورد چرخ + شاه ذکا کہ بر یک از یک را درفت + حسین نمائے سے از شیشہ با با چند
 بر کیو دکان + ہمت خوان عطا چون در میان سے آورد + من از نظر رو بخورد چو شیشہ بستم + اہل ہزار گونہ
 سخن در میان نہاد + خرابہ شیراز سے تیغ طرہ مقولی را گرہ بند + صبا حکایت زلف تو در میان گرفت
 سنجو کاشے سے در کشتن خور چو در میان طلبے + ترا حسین عدلم را ب عشق سوگند است + ایدر ششای
 سبزواری سے ہر شب جل حکایت خود در میان نم + حل راز سوز عشق تو را خفی نہان نم + جاسے
 گیلانی سے روز نزدیک دردت درین در میان بند + چاکه او سے لطف حقوق کم کنند + طہری سے
 باکہ این در میان نیم کہ داشت + ذرہ غم شید در کنار مشب + در میان کردن در بنام کردن +
 تیغ و خجروا نہ آن بہ نئی مولیٰ منوی سے چون زبانم گرفت خوزیری چو شمشیر در میان کردم در میان بود
 در زمین دور کرد بودن در میان غلان و غلان موسیٰ کجند کنایہ است نہ انکہ بہا نہایت رطوبت اتحاد
 دیکھی است موسیٰ سلیم سے چو وضعیف شد م در ہوا ہی محبت تو + دلی میان تو در غیر موسیٰ کجند +
 در چون گل رخا کمال بیکٹی + میان تو دالی کہ موسیٰ کجند + با ترکاشی سے شد است از طرف آن چنان
 محبت گرم + کہ در میان من دیا موسیٰ کجند + در بنا کردن صفا کشتن کنایہ از نوشتن + در صفا سلیم